

Naabrite tüli

Absurdne olukord: 60 perega elamu ei saa hoonet soojustada, sest selle sein ja rõdud ulatuvad naaberkinnistule, mille omanik ei luba remonditöid, kuni saab elamult loa selle teed kasutada. lk 2–3

Järjekordne „piinatud geenius” lugu

Draamateatri näidend Raimond Valgrest on küll tundeline ja pomposne, põhiliselt aga hall. lk 10

Riigikogulased tahavad teada artikli allikaid

Riigikogu õiguskomisjoni saatis Eesti Päevalehele kirja, milles nõuab näha ilmunud artikli allikmaterjali. Põhjenduseks on „mure info lekkimise pärast”. lk 5

Inglased treenivad MM-il militaarbaasis

Eesti Päevaleht käis Brasiilias tutvumas, milises imeilusas paigas harjutab Inglismaa jalgpallikoondis (pildil Wayne Rooney). lk 12

Eesti Päevaleht

+FORTE

HIND 1,35 EUROOT | NR 117 | KOLMAPÄEV, 18. JUUNI 2014

ÖÖMÜÜK

Tänane öö tuleb hommikust targem!

Erihinnad aadressilt www.estonian-air.ee vaid hommikuni.

Kampaania reeglid:

- Müügiperiood: 18.06.2014 kl 21.00 – 19.06.2014 kl 07.59.
- Pakkumine kehtib Light hinnaklassi piletitele.
- Hinnad kehtivad ühele lennusuunale Estonian Airi otselendudele.
- Hinnad sisaldavad lennujaamamakse ja tasusid.
- Hindadele kehtivad lastesoodustused.
- Kampaaniahinnaga kohtade arv lendudel on piiratud.
- Hind on kombineeritav teisetüübilise tagasilennu hinnaga.
- Allahindluskood: oomuuk

 ESTONIAN AIR

www.estonian-air.ee

JUHTKIRI

Vanglamentaliteet riigikogus

Riigikogu õiguskomisjoni liikmetel on mure. Mure seisneb selles, et Eesti Päevaleht sai teada, kuidas nende seinte vahel üks muidu passiivsevõitu saadik rõvedavõitu juttu ajab. Meel tõrgub küll seda detailsemalt edasi andmast, aga selguse huvides – arutelu all oli kooseluseadus ja keskerakondlasest saadik Peeter Vösa jõudis oma jutuga selleni, kuidas nekrofiilid surnukeha limpsivad. Ehk nagu poliitikaringkondades on selle kohta kombeks öelda – „reljeefne”.

Kuid reageering sellele „reljeefsusele” pole mitte soov mõödapanekutest õppida, vaid hoopis vanglamentaliteedist lähtuv „kes pani kitse?”. Nii kirjutab õiguskomisjoni esimees Neeme Suur tagasisidena Eesti Päevalehele: „Kõnealune artikkel leidis õiguskomisjoni liikmete hulgas laia kõlapinna ja tekitas küsimuse komisjoni istungi salvestuse kasutamisest.” Ühtlasi palub komisjoni juht, ilmselgelt oma esindusõigusele viidates „võimaldada tutvuda artikli kirjutamisel aluseks olnud riigikogust pärineva materjaliga originaalkujul, nagu see teie valduses on”. Eesmärgiga kontrollida tsitaatide ja väidete tõele vastavust.

Tundub, et õiguskomisjonil on midagi sassi läinud. Esiteks peaks nende endi käes olema küllaldased võimalused kontrollida, kas nekrofiiliajuttu aeti või mitte. Salvestus on neil ju olemas. Pealegi peaks aitama ka

Õiguskomisjonist „Laia kõlapinna” saadikute seas leidis info levik, mitte aga riigikogus rõvetsemine.

ajakirjandus ei ole riigikogu ees aruandekohustuslik. Riigikogu tegutseb avaliku raha eest, tema on kogu avalikkuse ees aruandekohustuslik ja see on kõigile teada. Komisjoni istungite salastamine on nagooni küsitav praktika, mida kaugeltki kõik riigid ei kasuta. USA Kongressi komisjonide istungid näiteks on jälgitavad.

Kuid mingem tagasi õiguskomisjoni esimehe kirja juurde. „Kõnealune artikkel leidis õiguskomisjoni liikmete hulgas laia kõlapinna ja tekitas küsimuse komisjoni istungi salvestuse kasutamise.” Kas tõesti leidis laia kõlapinna info hankimise viis, aga mitte riigikogu väarikate seinte vahel rõvetsemine? Kui riigikogu ise oma väarikuse eest ei seisa, siis ei saa ka eeldada, et keegi teine seda teeks. ●

REPLIIK

Suurte ootuste küsimus

Vaesusel on mitu nägu ja tuleb välja, et neist ühe – süvamateriaalse ilmajäetuse määra – järgi on eestlased EL-is keskmiselt heal järjel. Paremal järel kui itaallased või portugallased, bulgaarlased ja rumeenlased rääkimata.

Süvamateriaalse ilmajäetuse määr näitab isikute osatähtsust, kes ei saa endale lubada järgmistest vähemalt nelja asja: 1) üüri- ja kommunaalkulude tasumist, 2) kodu piisavalt soojana hoidmist, 3) ettenägematuid kulutusi, 4) üle päeva liha, kala või nendega samaväärsete valkude söömist, 5) nädalast puhkust kodust eemal, 6) autot, 7) pesumasinat, 8) värvitelerit või 9) telefoni. Eurostati hiljuti avaldatud andmetel oli mullu selliseid inimesi Eestis 7,6%, Itaalias 12,5%, Bulgaarias 45,9%, Soomes 2,5%.

Need arvud kinnitavad mu kahtlust, et kaebamine Eestis lokaalvaesuse teemal on pigem suurte ootuste kui suure materiaalse kitsikuse küsimus. ● **Villu Zirnask**

Lk 9 Eleen Änilane: maailmas avardatud silmaring Y-generatsiooni Eestis tööd leida ei aita

U UUDISED

MAASIKAKASVATAJAD ENNUSTAVAD KEHVA SAAKI

Eesti maasika hind on hetkel neli-viis eurot kilogrammi kohta, kuid Läti-Leedu maasikaid saab juba pooleteise euro eest. Maasikakasvatajate sõnul on sombu- ne suvi muutnud äri keeruliseks,

sest päikest on vähe, ilmad jahe- dad, vihma liiga palju ja marjad ei küpse, vaid kipuvad mädane- ma. Hooaeg tuleb lühike ning tänu sellele jääbki marja kilohind kõikuma viie euro ümber. **ERR**

Järjekordne teetüli: naaber takistab kortermajale soojustuse paigaldamist

Külgepidi kokku ehitatud hoonete omanike vahel on tüliõunaks üks ligipääsutee, mille kasutusõiguse üle vaidlemine on viinud absurdse olukorrani, kus üks naaber keelab teisel maja soojustamist.

Tuuli Jõesaar
 tuuli.joesaar@epl.ee

Tallinna kesklinnas Nafta tänaval seisab tavaline viiekorruse- line kortermaja, kus elab ligi 60 peret. Kivimaja on ehitatud 1960.-ndate lõpus ja nagu kõik selleaegsed majad, vajaks see nüüd soojustamist.

Paraku soojustust paigalda- da ei saa, sest absurdse maa- mõõtmisvea tõttu asub kor- termaja üks sein naabri maa peal. Õigemini – kortermaja ulatub 70 sentimeetrit naabri maale ehk siis sein pluss jupike tubadest, rääkimata cenduva- test rõdudest ja katuseäärest. Naaber aga ei luba majale soo- justust panna põhjendusega,

na vastas kokku ehitatud, nii et elumaja katus ja rõdud cendu- vad garaažibokside kohale. Hiljem, erastamise käigus tuli piirid siiski paika panna.

Silmapiiril uus arendus

Kui maadokumente lapata, siis ilmneb, et 1995. aastast pärine- val joonisel jookseb piir veel loogilisest kohast, piki kor- termaja seina, hiljem on piir nihkunud osaliselt maja sis- se. Dokumentidest selgub, et jabur viga juhtus seetõttu, et OÜ Aakermaa maamõõtja ei käinudki kohapeal garaa- žibokside kinnistut mõõtnas, vaid kasutas olemasolevaid andmeid. Nüüd ongi seis sel- line, et 70 ruutmeetrit korter- majast asub naabri krundil.

Kortermaja ela- nikke esindab vaid- luses ühistu juhatus- se esimees Urmas Alber. Garaažibok- side hooneühistu eesotsas on TTÜ majandus- teaduste doktor Väino Rajan- gu. Nafta 6a aadressil on prae- gu garaažiboksid, maa-alune garaaž ja tühi rohtunud maa- lapp. Tegelikult soovis hoone- ühistu tegeleda seal korraliku kinnisvaraarendusega. Selleks algatati 2002. aastal detailpla- neering, mis ajas kõrvaloleva korterelamu inimestele hirmu nahka: plaanis oli kaheksako- ruseline maja büroode ja kor- teritega. Juurde olid plaanitud ka parkimiskohad.

Detailplaneeringu menet- lemine Tallinna linnaameti- tes muudkui venis ja venis, aga lõpuks otsustas linnavo- likogu, et ei – seda planeerin- gut kehtestada ei saa. Planeer- ingus nähti mitmeid puudu- jääke: liiga vähe haljastust, planeeritav hoone oleks pii-

Korteriühistu esimees Urmas Alber on kindel, et praegune soojustustüli on tingitud asjaolust, et naaber ei saanud oma kinnisvaraarendusele kohtus õigust ja nüüd pressib teekasutusõigust välja.

Hooneühistut esindava Väino Rajangu sõnul on ebaaus, et ühistu maksab aastas ligi 8000 eurot maamaksu, aga ei saa sinna midagi ehitada.

ranud ehitamist naaberkrun- tidel, maja poleks sobinud mil- jööväärtusliku Kadrioru piirile ja kõige olulisemana: puudus korralik juurdepääsutee.

Nimelt saab Nafta 6a krun- dile Nafta tänavalt küll, aga see teejupp on kitsas ja kää- nuline, nii et näiteks pääste- ametil või prügiveoautodel oleks keeruline sinna pääse- da. Seega soovis hooneühistu kasutada peamiseks sissesõi- duteeks kortermaja ühel kül- jel asuvat maad, kust avaneks vaba ligipääs planeeritava ehi- tuseni. Kuid seda nad kasuta- da ei saa, sest külje alla kerki- vaid suuri hooneid peljates oli korteriühistu maatüki endale kinnistunud ja keeldus hoone- ühistule servituuti andmast.

Planeeringul kriips peal

Kõiki teisi arendusele keelu toonud probleemkohti oleks hooneühistu saanud ise lahend- dada – vähendada ehitus- mahtusid ja lisada haljastust –, aga naaberkinnistu omani- kelt servituudi hankimine pole Rajangu ega tema hooneühis- tu võimuses.

Rajangu hooneühistu pöör- dus seetõttu detailplaneerin- gu vastuvõtmisest keeldunud linnavolikogu vastu kohtusse. Halduskohtus võitis linnavoli- kogu ja planeering jäi kehtes- tamata. Rajangu kaebas eda- si ja ringkonnakohus otsustas tema kasuks. Linnavolikogu kaebas selle otsuse riigikohtus- se, kust tuli mullu kevadel lõp- lik lahend, mis annab õiguse korteriühistule ja linnale.

„Detailplaneeringuga celis- tatakse ebaproportsionaalselt Nafta 6a omaniku ärilist kasu linnaehituslikule keskkonnale ja vähendatakse naaberkrun- tide väärtust,” kirjutavad riigikoh- tunikud lahendis. Lisaks mär-

KOOSLUSEADUS ESIMESEL LUGEMISEL

Riigikogu päevakorras on täna kooseluseaduse esimene lugemine. Varro Vooglaiu juhitud seaduse vastane sihtasutus uputas eile riigikogulaste laud üle postkaartidega, mida koguti

iga fraktsiooni kohta üle 7500. Vastukaaluks loodab Facebooki grupp „Aitäh, aga minu traditsiooniline perekond ei vaja kaitset!“ koguda kooseluseaduse toetuseks tuhandeid allkirju. **EPL**

UUS RIIGIKOHTUNIK

Riigikogu nimetas alates 1. septembrist riigikohtunikuks senise Tallinna ringkonnakohtu kohtuniku Malle Seppiku. Ta asub ametisse pensionile läinud Lea Laarmaa asemel. **ERR**

0,3-KRAADINE SUVESOE

Eile üllatas Eestit kõle ilm ning mitmel pool sadas rahet ja lund. Kõige madalam temperatuur mõõdeti kell 15 Väike-Maarjas, kus oli ainult 0,3 soojakraadi. **Delfi**

Täna digilehes

- Robin van Persie - terav nagu nuga
- Rahvusvaheline kosmosejaam ISS varustatakse 3D printeriga

Tallinnas kortermajas Nafta 6 elava ligi 60 pere talvine toatemperatuur sõltub suuresti kohtust, mis otsustab, kas õiguse saavad nemad või maja külge ehitatud garaaže omav naaber. Ajakirjanikuga vestlevad Urmas Alber ja Väino Rajangu üksmeelt leidnud ei ole.

Fotod: Karl Anders Vaikla

gib riigikohus, et õiged olid ka teised põhjused Väino Rajangu planeeringu kehtestamata jätmiseks – hoone liiga suur maht ja liiga vähe haljastust.

Vargamäelik otsus

Nii olid juriidilised instantsid ammendatud ja lahendus pealtnäha lõplik: seda detailplaneeringut kehtestada ei saa. Nafta 6 korteriühistu esimehe Urmas Alberi hinnangul on aga praegune soojustustüli ajendatud just ikkagi samast asjast. „Jah, see on kindlasti sama planeeringuga seotud,“ ütleb ta. Nimelt on hooneühistu nõus soojustuse paigaldamist lubama juhul, kui saab vastutasuks juriidilise kinnituse näiteks servituudi näol, et saab kortermaja krundi kaudu oma maatükile sõita.

Korteriühistu elanikud ei ole selle servituudi andmise-ga nõus, kuna kardavad, et Rajangu hooneühistu võtab detailplaneeringu menetlemise uuesti käsile, vähendab veidi ehitusmahtusid ja saab loa krundi täis ehitada. Rajangu ise lükkab sellised kahtlu-

sed tagasi. „See detailplaneering on praegu peatatud,“ kinnitas ta, kuid rõhutas, et kuna hooneühistu maksab kesklinnas heas kohas asuva kinnistu eest aastas ligi 8000 eurot maa-maksu, on ebaõiglane, et nad sinna ehitada ei saa, ja niisama tühja makstavad maamaksu summad on hooneühistu osanikele kurnavad.

Tüli laheneks, kui korteriühistu seaks naabri kasuks oma eratee servituudi.

Nii ongi naabrid soojustuse küsimuses kohtusse jõudnud. Korteriühistut esindab Glikman, Alvin & Partnerid advokaat Artur Sanglepp ja võitluse minnakse asjaõigusseaduse paragrahvi alusel, mis ütleb, et kui ehitist saab parandada ainult nii, et naaberkinnisajale tuleb ehitada tellingud, peab naaberkinnisaja omanik seda lubama tingimusel, et temale tagatakse võimaliku tekkiva kahju hüvitamine.

Paraku on paragrahvis juttu vaid ehitamise käigust, kuid sõnagi pole kirjas sellest, et ehitatav osa võiks jääda naaberkinnistule, mis külg külje kõrval asetsevate hoonete puhul on paratamatu.

Nii tuleb kohtul lahendada tõeliselt vargamäelik protsess. Mida kohus otsustab, selgub septembri alguses. Arvestades seda, et Tallinnas ja teisteski Eesti linnades on külgepidi kokku ehitatud hooned, mis võib naabrite huvide pörkumise korral viia suurte probleemideni, oodatakse kohtuotsust kahtlemata paljudes majades suure huviga. „Kas pöördume tagasi nõukogude aega ja kaotame piirid ja nendega seotud õigused?“ küsib Rajangu retooriliselt. „Meil on vaja juurdepääsu õigust Nafta 6 kinnistul ja neil on vaja üleehitusõigust meie kinnistul. Loodan, et mõlemad õigused saavad teatud aja möödudes lahenduse,“ võttis Väino Rajangu kempluse kokku. ●

Linnaplaneerimise amet: piir peaks jooksuma piki välisseina

Maa-ametil on olukorrale pak-kuda kaks lahendust: kas lepi-vad kinnistuomanikud omava-hel kokku või võtku Tallinna linn kui kohalik omavalitsus ohjad oma kätte. „Kuna kohalik oma-valitsus on määranud piiri sel-liselt, et pole arvestanud ehti-sega püsivalt ühendatud, kuid samas juba katastriüksuse moo-dustamise ajal üle katastriüksu-se piiri ulatuvaid ehitise osasid (rõdud, katuse serv), siis tuleks pöörduda Tallinna linnavalitsu-se poole arvamuse saamiseks, millisena Tallinna linnavalitsus näeb selle küsimuse lahenda-mist,“ viskab maa-amet palli Tal-linna linnavalitsusele.

Linnaplaneerimise amet oli-gi nõus arvamust avaldama. Tal-linna linnaplaneerimise ameti juhataja asetäitja Erki Korp pak-kus lahendusvariadi, mis annaks soojustustüli õiguse korteri-ühistule. Nimelt kui mõlema kinnistu omanikud ei avalda

ühiselt soovi piirid uuesti paika-mööta, võib kortermaja kinnis-tu omanik (ehk siis kõik korteri-omanikud koos) tellida piiride kindlaksmääramise ainult oma maatükile.

„Linnaplaneerimise amet on sellisel juhul seisukohal, et Naf-ta tn 6 kinnisaja piiri kindlaks-määramisel tuleb piir määrata piki Nafta tn 6 kortermaja ja kat-lamaja välisseina. Selline piiride määramine on kooskõlas Nafta tn 6a katastriüksuse moodus-tamise algdokumentidega ja Nafta tn 6a kinnistu omanikul ei saa olla põhjendatud vastu-väiteid piiri kulgemise vaidlus-tamiseks,“ ütles Korp.

Kuid ka linn ei oska pakkuda, kuidas peaks lahene-ma naabri-te tüli, sest tõi on, et isegi piiri täpselt seinaga joondamisel ula-tuks kortermaja soojustus ikka-gi 15 sentimeetri jagu garaaži-de kohale, samuti jäävad sinna ju rõdud ja katuseräästas.

Vilja Savisaar-Toomast riigikogusse ei lähe

Keskerakonnast Reformierakonda lahkunud Vilja Savisaar-Toomast teatas eile, et ta ei lähe riigikokku Yana Toomi asendusliikmeks.

„Kaalusin pikalt ja põhjalikult võimalust Yana Toomi asendusliikmena riigikogus tööle asuda. Jõudsin järeldusele, et mandaadist loobumine on eetilsem kui selle vastu-võtmine,“ selgitas ta

Otsusega võidab ta pea poole suurema sissetuleku. Euroopa Parlament maksab lahkuvale saadikule vähemalt pool aastat 6250-eurost kuupalka edasi. Riigikogu liikme palk on aga 3380 eurot ja ka seda saanuks ta pool aastat kuni uute valimiseni. 2015. aasta riigikogu valimistel kavatseb ta kandideerida.

Savisaar-Toomasti asendusliige on Tallinna Kesklinna vanem Mihhail Korb. **● Delfi**

Eetikakoodeks õpetab riigikogulasi suhtlema

Riigikogu Reformierakonna fraktsiooni liige Kaja Kallas saatis riigikogu juhatusele eetikakoodeksi eelnõu, mille muude punktide seas tuuakse esile liikmete suhtlusviisi puudutavad soovitused.

Koodeksi üldpõhimõtete hulka kuulub muu seas näiteks nõue olla kolleegide, valitsuse liikmete, ametnike ja kaaskodanikega lugupidav, viisakas ja osavõtlik. Samuti hoiatab koodeks sobimatu keelekasutuse ja anonüümsete kommentaaride eest. Suhtlusreeglite hulgas on veel klausel, mis manitseb riigikogu liiget Eesti ja riigikogu maine mis tahes viisil kahjustamise eest.

Peale Kallase on selle välja-töötamisega seotud Mart Nutt, Andres Anvelt, Kadri Simson ja Kalle Laanet. **● Delfi**

Täpsustus

Eilses Eesti Päevalehes ilmunud parvlaevahanke lisaloos „Tallinna Sadam lubab Leedo monopoli konkurentsi pakkuda“ on eksitav info. Tegelikult on AS-i Tallinna Sadam nõukogu uue juhi Remo Holsmeri sõnul nende esimene samm asutada tütarettevõtte, kelle ülesanne on korraldada opereerimiseks vajalike parvlaevade soetamise või ehitamise hange.

Haridusministri toolil istuval Jevgeni Ossinovskil tuleb tegeleda nii suurte konfliktide kui ka uuendustega, mis alanud enne tema ametiaega. Rõõmu pakub heas korras kutsekoolidevõrk, murelikuks teeb asjaolu, et üha rohkem koole tuleb kütta vähestele õpilastele.

Fotod: Andres Putting

Jevgeni Ossinovski: koolisüsteem peab laste arvu vähenemisega kohanema

Tühjenevad koolid neelavad omavalitsustelt ja riigilt palju raha. Nende sulgemise jätab haridusminister Jevgeni Ossinovski kohalike omavalitsuste õlule.

Intervjuu

Kelli Seiton
reporter

●●Erikoolides on suured pinged, kohalikud omavalitsused ei taha koole sulgeda ja vene koolide õpilased pole rahul eestikeelsele õppele ülemineku. Olete sattunud ministri vastuolude keskele.

See on paratamatu, et niimoodi on. Haridusvaldkond on väga lai ja ühiskonna jaoks ääretult oluline valdkond. Kõik muutused, mis selles valdkonnas tehakse, on alati ka väga terava avalikkuse tähelepanu all. On igati hea, et on väljakutseid. On, kuhu edasi liikuda ja mida paremini teha. ●●Esimene lend vene koolide õpilasi, kes õpivad 60% ulatuses eesti keeles, on kooli lõpetanud. Kuidas see süsteem töötab?

Eksamite tulemusi me veel ei tea, see analüüs saab valmis veidi hiljem. Ekspertidest koosneva töörühma, kes analüüsib vene gümnaasiumide eestikeelsele õppele ülemineku tulemuslikkust, kutsusin kokku juba kevadel. Augusti lõpuks valmib vaatlustulemustest raport.

●●Tooge mõni näide, mida töögrupp on esile toonud. Olukord koolides on erinev, kuid paljudes on see kehv. Selleks, et õppeprotsess oleks

tulemuslik, saavutaksime üheaegselt nii hea eesti keele oskuse kui ka head ainetulemused venekeelsetes koolides, peab olema tagatud hulk tingimusi. Sealhulgas, et õppida mingit ainet eesti keeles, peavad lapsed eesti keelt valdama piisavalt. Selleks, et eesti keeles ainet õpetada, on vaja, et õpetajad oskaksid eesti keelt. Vaatlustulemused näitavad, et mõnes koolis see nii ei ole.

●●Mõni aasta tagasi ütlesid vene koolide noored, et nad pole eesti keeles õppimise vastu, aga üleminek on järsk. Kuidas siis edasi minna?

Peaksime tegelema eesti keele oskuse tõstmisega juba põhikooli tasemel. Eesti keele õpe on esimesest klassist kohustuslik, sellest hoolimata on üheksandas klassis eesti keele eksami keskmine tase kuskil 60 punkti, mis on hädavaevu B1. Sellest kindlasti ei piisa edasiõppimiseks. Kui lapsed, kes üheksa aastat ei ole eesti keeles pidanud õppima ja peavad seda tegema hakkama kümnendas, siis see pole kõige mõistlikum lähenemisviis. ●●Sel nädalal tutvustab Praxis uuringut koolivõrgu tulevikust. Milline see aastal 2020 võiks olla?

Paratamatult tagasihoidlikum. Praxis alustab tähelepanekust, et Eesti koolivõrk on ehita-

tud aastatel, kui Eestis sündis 22 000 last aastast. Praegu sünnib 13 500–14 000. On selge, et haridussüsteem peab tulema demograafilistele muutustele järgi. Kui praegu on meil umbes 200 gümnaasiumiosa kooli, neist 64-s on alla 50 õpilase kogu gümnaasiumiosa peale, siis on selge, et optimeerimine peab edasi minema.

●●Kui palju koole peaks sulgema?

Ma ei pea õigeks arvude väljaütlemist. Ei pea ka õigeks öelda mingit õpilaste alammäära, et kui on vähem kui X õpi-

Kui koolis on 50 – 200 õpilast, siis on olemas palju kohalikust omavalitsusest.

last, siis peab kinni minema. On selge, et mida suurem on gümnaasiumiaste, seda rohkem valikaineid nad suudavad pakkuda. Sellest on ajendatud ka riigigümnaasiumide loomine 540 õpilasega. Kui koolis on 50–200 õpilast, siis on olemas palju, kuidas suhtub kohalik kogukond kooli, kui tubli on koolijuht ja kui palju omavalitsus väärtustab seda. Kui on 30 õpilast kooliastme peale, on keeruline pakkuda kvaliteetset gümnaasiumiharidust.

●● Kui meil on vaja palju koole sulgeda, siis kuidas saab se-

da teha, kui kohalik omavalitsus vajadust ei näe?

See on ka see, mis on palju pingeid tekitanud ja ma ei ütle, et eelmine minister lahendas alati kõige konsensuslikumalt neid vastuolusid.

Riik annab haridustoetust vastavalt õpilaste arvule. Mida väiksem on gümnaasium, seda rohkem peab kohalik omavalitsus selle tagamiseks peale maksma. Ühel hetkel muutuvad need kulud ehamõistlikuks. Kas näiteks väikses kohas, kus on 30 gümnaasiumiõpilast, on 40 000 eurot palju või vähe. Mõne jaoks on lagi ka 10 000. Öeldakse, et lõpetame ära ja saadame lapsed naabri juurde gümnaasiumisse. Teised ütlevad, hoia-me lõpuni.

●●Tekib olukord, kus ministeerium leiab, et mingeid koole pole mõtet üleval pidada, omavalitsus aga sulgemise vajadust ei näe. Kas lahendus ongi n-ö väikne hääbumine?

Soovime näha, et gümnaasiumiharidus oleks kvaliteetne ja selleks on konkreetsed nõuded ka sätestatud. Nende täitmine muutub raskemaks, kui gümnaasiumiastmes on vähem õpilasi, aga mitte võimatuks. Kui kohalik omavalitsus on tubli ja panustab koos kogukonnaga kooli, siis see on võimalik, aga sellele peab peale maksma. Mina olen öelnud, et läheb järjest keerulisemaks ja alla 50 õpilasega on see juba ääretult keeruline. See on otsustuskohus, kus kohaliku kogukonna lävi lõpeb.

●●Teieni on teravalt jõudnud Kaagvere erikooli juhtkonna ja endiste töötajate vahelised

lahkhelid. Mida ministeerium selles olukorras ette võtab?

Üsna raske juhtum. Peaksime vaatama väga paljusid toimuvaid muutusi komplekselt. Ehk Kaagvere puhul peaks vaatama Tapat, Kaagveret ja Vastseliinat koos. On soov kujundada ümber, mida seal tehakse. Peale selle, et ehitame sinna uued majad ehk teeme keskkonna korda, tahaksime muuta ka seda, mida seal haridusliku sisu mõttes tehakse.

Sõnumid peavad olema selged, mis toimub ja miks seda tehakse. Ja kui on vaja reorganiseerida ka kollektiivtöö, siis tuleb see välja öelda ja ära

teha. Me pole ametlikku järelevalvet teinud, aga oleme juhtinud tähelepanu puudustele, mis on olnud. Oleme lootnud, et need asjad lahenevad iseenest, aga tõenäoliselt peaksime ise natuke pingsamalt olukorraga tegelema.

●●Eelmisel nädalal tõstatasime Eesti Päevalehes ka küsimuse Tallinna võimekusest oma koole juhtida, kui rääkisime Tallinna kunstigümnaasiumist ja sellest, et ligi pooled üheksanda klassi õpilased kukkusid matemaatika eksamil läbi.

Kiusatus oleks öelda midagi Tallinna kohta, aga ma jätan ütlema. Me oleme näinud omalt poolt probleemi koolivõrguga. Neid otsuseid pole suudetud õigel ajal vastu võtta. Nüüd on hakatud seda tegema, aga see pole minu hinnangul olnud süsteemne. See puudutab ka näiteks Narvat. Oleks mõistlik kokku leppida, mis aastal mis koolid kinni lähevad, kes kuhu kolivad.

Teine asi, mis pole ainult Tallinna mure, on koolijuhtimise kvaliteet. Oleme harjunud mõtlema koolijuhtist kui pagunitega õpetajast, kes teeb õpetaja tööd ja natukene administrerib ka. Aga direktoril lasub meeletu vastutus selle üle, mis koolis toimub. Ta vastutab ka õppepuuduse eest. Kui põhikoolis 45% õpilastest kukub eksamil läbi, siis see on koht, kus koolijuht vastutab. Ja kahjuks ei ole see arusaam ühiskonnas ka juurdunud sellisel viisil, et koolijuht on oluline tegelane ja peaksime kõik pingutama, et koolijuht oleks pädev ja hea. ●

Õpetajale palka 1200 eurot

Sel nädalal arutab Jevgeni Ossinovski Eesti haridustöötajate liidu ja maaomavalitsuste liidu ka õpetajate palga alammäära üle. Ossinovski märkis, et hea õpetaja palk oleks 1200 eurot, mis on võrreldav kõrgharidusega spetsialisti keskmise palgaga ja on Eesti keskmisest 20% kõrgem. „See oleks number, kus me hakkame tõesti rääkima sellest, et tegemist on konkurentsivõimelise palgaga, mis motiveerib tublimate õpilasi õpetajakoolituse minema ja pärast koolituse läbimist ka kooli õpetama minema,” sõnas Ossinovski. See, kui palju õpetajate palk sügisest tõuseb, pole veel aga selge ning on olemas mitmetest kokkulepetest ja sellest, kuidas otsustab riigikogu.

Riigikogu õiguskomisjon nõuab Eesti Päevalehelt allika avaldamist

Õppejõud Mart Raudsaare sõnul võib ajakirjandusele sellist nõudmist esitada üksnes kohus.

Joosep Värk
joosep.vark@epl.ee

Eesti Päevaleht kirjutas 11. juunil õiguskomisjoni istungist, kus Peeter Vösa kooseluseaduse arutelul rõvetsema hakkas. Artiklis oli kirjas, et väljaandel õnnestus tutvuda ka istungi lindistusest maha kirjutatud tekstiga, saatis õiguskomisjon Eesti Päevalehele kirja, milles palutakse võimalust tutvuda artikli allikmaterjalidega.

„Kõnealune artikkel leidis õiguskomisjoni liikmete hul-

kontrollida tsitaatide tõlevastavust EPL-i käes oleva kirjaliiku materjali alusel, kui neil on oma salvestus, millega võrreldes saab tsitaate kontrollida.”

Ei saa kohustada

Eesti ajalehtede liidu tegevdirectori ja Tallinna ülikooli ajakirjandusõppejõu Mart Raudsaare sõnul võib ajalehelt materjaliga tutvumist nõuda üksnes kohus. Ka Raudsaare hinnangul ei eksi õiguskomisjon palvet esitades seaduse vastu ja see on ajakirjanike vaba voli, kas nad allikavaldavad.

„Aga iga ajakirjanik on nii hea, kui head on tema allikad. Ja kui allikad teavad, et nende konfidentsiaalsust rikutakse, siis nad ei suhtle enam nende ajakirjanikega,” nentis Raudsaar. Ta lisas, et mõistab õiguskomisjoni muret info lekkimise pärast. „Nad võivad väita, et üks või teine inimene on käitunud ebaeetiliselt, aga see ei ole enam ajakirjanduse südame-tunnistuse küsimus, vaid konkreetsete inimeste südame-tunnistuse küsimus,” sõnas ta.

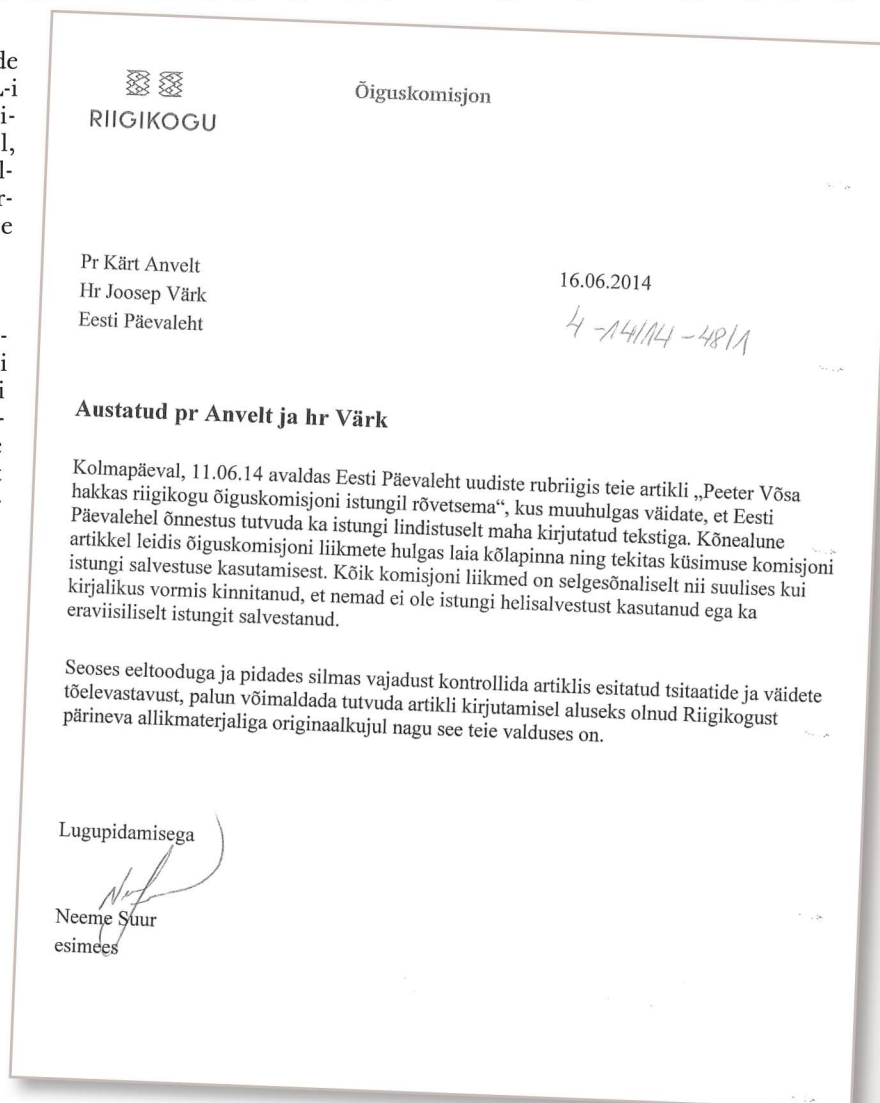
„Mõnikord keegi lekitab sellepärast, et kellelegi n-ö

kärna keerata, aga väga tihti lekitatakse siiski sellepärast, et olukord tundub lekitajale ebaõiglane. Kuigi lekitamine võib olla ebaeetiline, siis üldist avaliku huvi vaadates on see arusaadav ja seetõttu ei ole seda ka kriminaaliseeritud,” selgitas Raudsaar

põhjuseid, miks ajakirjanikele materjale lekitatakse.

Oma loo tarbeks vestles Eesti Päevaleht kõigi komisjoni istungil viibinud liikmetega peale Igor Gräzini. Keegi neist ei lükanud ümber, et Vösa selliseid sõnu kasutas. ●

Loe ka juhtkirja lk 2

Neeme Suur

Lõigud loost, mille pärast õiguskomisjon kirja koostas

„Näiteks esitas ta küsimuse, miks ei võiks siis reguleerida, et kolm ja rohkem inimest saaksid koos elada. „Näiteks svingerid. Miks nemad peavad ennast varjama ja saunaurgastes pidutsema?” pidas Vösa vajalikuks küsida.”

„Vösa uuris ka komisjoni istungil, et kui keegi tahab surnukeha parandada või anatoomikumile kinkida, et nekrofiilid saaksid tulla ja seda limpsida, kas siis selle võiks ka kooseluseadusesse sisse kirjutada.”

„Ühel meist viskas see teema juba nii üle, et ta ütles: Peeter, esita siis ise selline eelnõu oma nime all ja hakame seda siin menetlema,” meenutas üks komisjoni liige. „Lõpetage, see on juba jabur” ja „Siin pole kaameraid, kelle ees esineda” olid teiste komisjoni liikmete ärritunud vastused Vösale.”

Savisaar jätkab linnapeana

Tallinna linnavolikogu pidas eile erakorralise istungi, arutamaks opositsiooni umbusaldusavaldust linnapea Edgar Savisaarele. Ootuspäraselt kukkus see läbi.

24 allkirjaga umbusaldusavaldus anti sisse möödunud neljapäevasel linnavolikogu istungil. Umbusalduse avaldamiseks oli vajalik volikogu koosseisu hääletenamus, kuid istungile tulnud 25 volinikust hääletas umbusalduse poolt 23. Kokku on Tallinna volikogus 79 liiget.

Tänavu on opositsioon püüdnud linnapea umbusaldamist algatada neljal korral, millest kahel on algatus jõudnud ka saali hääletamisele. 25. märtsil hääletas umbusaldamise poolt 26 volinikku. Kahel korral ei olnud umbusalduse algatamine seaduspärane ja lükati seetõttu tagasi. 13. veebruaril lükkas linnavolikogu ülekaalukalt tagasi ka abilinnapea Mihhail Kõlvarile umbusalduse avaldamise.

Keskfraktsioon mureneb?

IRL-i volikogu liige Eerik-Niiles Krossi sõnul hakkas Keskeraakond oma Tallinna volinike parteidistsipliinis kahtlema ja igaks juhuks anti juhised täna mitte Savisaare umbusaldusel osaleda. „Demokraatiaga pole sel küll suurt pistmist, aga taktikaliselt teevad targalt, sest tõepoolest pole Keskerakonna monoliitsus täna Tallinnas sugugi endine. Muide, üks kogemata tuli, aga kantseliametnik meenus talle, et istungil osalemine polevat talle vajalik,” ütles Kross oma Facebooki lehel. ●

Risto Vesikioja

www.citroen.ee

RALLIHOOAEG ON ALANUD!

3X võit!

Ametlik autopartner

OSTES JUUNIS – JUULIS 2014 VEHOST UUE CITROËNI, SAAD:

SUPERHINNAGA AUTO + TASUTA RALLIPASSI + TASUTA AASTASE KASKO!

VAATA PAKKUMISI
CITROEN.EE

CITROËN

CRÉATIVE TECHNOLOGIE

Pakkumised kehtivad kuni 31. juuli 2014.

Tipp-poliitik Siim Kallas andis teada poliitikast lahkumisest

Tuntuim Eesti poliitik

Siim Kallas teatas Soome lehele, et plaanib poliitikaga lõpparve teha.

Kärt Anvelt

kart.anvelt@epl.ee

Reformierakonna asutaja, rahvusvaheliselt üks tuntuim Eesti poliitik Siim Kallas (65) teatas põhjanaabrite majanduslehele Kauppalehti, et plaanib poliitikaga lõpetada. „Arvan, et minu aeg poliitikas on läbi,” lausus Kallas. Kauppalehti teatel on Euroopa Komisjoni kauase asepresidendi Kallase plaanides akadeemiline karjäär.

Kallas ise ei soovinud Kauppalehtile öeldut Eesti Päevalehele tõlgendada, kuna tegemist oli ühe küsimusega kõigi muude taustal. Kuna rõhk oli sõnal „arvan”, ei maksagi ehk Kallase poliitikast lahkumise kohta öeldut ülemäära tõsise avaldusena võtta. Ometi on öeldul siiski märgiline tähendus, sest sellise kogemusega inimene niisama sõnu ei loobi. Seetõttu palus Eesti Päevaleht Reformierakonna konkurentidel anda Kallase võimalikule lahkumisele oma hinnang.

IRLi-i ühe kauaaegseima poliitiku Mart Nuti sõnul on tegemist Kallase isikliku otsusega ja küsimus on, kuidas inimene näeb oma perspektiivi. „Aga arvan, et Siim on võimekas inimene,” ütles Nutt.

Garantii oli viimane piisk?

Riigikogu esimehe ja sotsiaaldemokraatide tipp-poliitiku Eiki Nestori hinnangul sõltub poliitiku kohta suhteliselt nooreas eas – 65-aastasena – poliitikast lahkumine paljuski sellest, kui kaua ta on selles pidevalt olnud. „Et mingil hetkel võib tekkida soov teha mida-

gi muud, on minu jaoks täiesti arusaadav,” ütles Nestor.

Nestor ei näe siin taga ka Kallase kibestumist. „Mõned kuud tagasi võis see ju olla, kuid tänaseks on see üle läinud,” arvas Nestor.

Reformierakonna üldkoogu andis 2. märtsil heakskiidu Kallasele kui erakonna võimalikule peaministriks kandidaadile pärast Andrus Ansipi tagasitumist. 12. märtsil loobus Kallas ka erakonnakaaslaste jaoks ootamatult valitsuse

susele ja ka koalitsioonipartnerile,” põhjendas Kallas.

Mart Nutt tõdes, et kui Kallase poliitikast lahkumine on nüüd lõplik, siis tekitab see 2016. aastal täiesti uudse olukorra. „Siimust kui võimekast presidendikandidaadist on palju räägitud ja nüüd tekib küsimus, kes siis on üldse reaalsed kandidaadid,” möönis Nutt.

Riigikogu Keskfraktsiooni esimehel Kadri Simsonil on aga teistsugune arvamus ja tema hinnangul ei pruugi Kallase poliitikast lahkumine olla sugugi lõplik. Simson viitas, et 2015. aastal pole Kallasel Eestis

Kui Kallas tõesti poliitikast lahkub, tekib presidendivalimistel uus olukord.

moodustamisest. Kallas ütles toona oma loobumist põhjendades, et ei jaksa võidelda pidevate küsimustega 20 aastat tagasi antud 100 miljoni dollari suuruse garantii kohta, kus ükski tema antud vastus pole piisav ja kus ta näeb, et tema vastu alanud klaperjaht ei lõpe kunagi. „Sellises olukorras ei saa peaminister efektiivselt töötada. Selline olukord on koormaks erakonnale, valit-

jakutseid oodata. „Aga akadeemilisele tegevusele pühendumine ei pruugi tähendada, et Kallast ei ahvatleks 2016. aastal ametipost, mis kuulu järgi talle kuulub – presidendikoht. Üks osa Toomas Hendrik Ilvese tagasivalimisest kätkes endas ka kokkuleppeid 2016. aastaks ja ma pole märganud, et Reformierakonnal oleks tekkinud tõsiseltvõetavam kandidaat,” ütles Simson. ●

Kallase tippphetked: krooni toomine ja vähemusvalitsuse peaministriamet

Nii Mart Nutt, aga eelkõige Eiki Nestor pidasid Kallase poliitilise tegevuse tippphetkeks rahareformi – Eesti krooni toomist. „Pean seda Kallase poliitilise tegevuse tippphetkeks, kui ühele persoonile mõtleme,” ütles Nestor.

Kadri Simsoni hinnangul mõjus Kallase tõsiseltvõetavusele aga hoopis tema aastane tegevus vähemusvalitsuse peaministrina. „See oli viimane kord, kui otsuseid oli või-

malik teha ka teerullita ja seetõttu seostub Kallas minu jaoks läbirääkimiste võimega,” tunnustas ta.

Nestor tänab Kallast aga ka koostöö eest, mida nad tegid sotsiaalkindlustuse reformi komisjoni liikmetena aastatel 1999–2001. Tegemist oli ravi-, pensioni- ja töötuskindlustusreformiga ning nagu Nestor ütles, juhtub poliitikutel harva, et neil on ka loominguliselt huvitav.

Piketeeriti reformi vastu

Protest. Eesti liikumispuudega inimeste liit avaldas eile Toompeal meelt uue töövõime-toetuse seaduse eelnõu vastu. Nimelt oli selle esimene lugemine eile riigikogu päevakorras, ehkki – nagu hiljem selgus – parlament selle arutamiseni siiski ei jõudnud.

„Me lootsime viimase hetkeni, et see eelnõu ei lähe sellisel kujul riigikokku,” selgitas Eesti liikumispuudega inimeste liidu juhatuse liige Tiia Sihver eile piketi korraldamist. Ta rõhutas, et tegelikult ei ole puudega inimesed sugugi töövõimereformi kui sellise vastu, aga leiavad siiski, et praegune eelnõu on vigane ja vajab põhjalikku ülevaatamist. Delfi

Tallinn maksab 1500 ametnikule tervise parandamiseks hüvitist

Nagu juba traditsiooniks on saanud, maksab Tallinna linn ka sel aastal oma palgal olevatele inimestele tervise parandamiseks 13. kuupalka.

Hiljuti allkirjastas Tallinna linnapea Edgar Savisaar käskkirja „Hüvitis töövõime säilitamiseks ja tervise taastamiseks 2014. aastal”. Kuna tervise ja töövõime taastamiseks makstakse poole kuupalka suurune hüvitis, toob see allkiri 4530,50-eurose kuupalka Savisaare pangakontole rohkem kui 2200 eurot lisaks.

Halvasti ei läinud ka abilinnapeadel, kes teenivad igas kuus 3464,50 eurot, mil-

lele lisandub nüüd ka 1700 eurot tervise taastamiseks. Kui mitu eurot kulub 1500 inimesele lisaraha maksmiseks, ei osatud Raepressist öelda: „Iga allasutus toimetab selle hüvitise maksmist iseseisvalt oma palgafondi arvelt. Kui palju kulub iga allasutuse kohta, sõltub töötajate arvust ja nende põhipalkade suurusest.”

Tallinna linnavolikogu sotsiaaldemokraadist liikme Jaak Juske sõnul on lisapalga nimetus koomiline: „Ma ei mõista, miks seal on seos tervise- ga, sest linnaametnik olemine ei ole tervist kahjustav töö,” sõnas Juske. ● Madis Vaikmaa

KERRY: USA ÕHURÜNNAKUD ON VÕIMALIKUD

USA kaalub õhurünnakute korraldamist, et aidata Iraagi valitsusel võidelda islamimässulistega, teatas välisminister John Kerry (fotol). „Need ei ole kogu vastus probleemile, kuid võivad olla

üks variantidest,” ütles ta. Valge Maja teatel saadetakse USA Bagdadi-saatkonda kaitsma umbes 275 USA sõjaväelast, kes turvavad ka USA esindajate liikumist Iraagi pealinnas. ERR

RÄNGAD LAHINGUD 60 KILOMEETRI BAGDADIST

Iraagi valitsusväed pidasid eile ränki lahinguid sunniidi mässulistega. Teadete järgi hõivasid mässulised osa Baquba linnast, mis asub kõigest 60 kilomeetri kaugusel Bagdadist. Bag-

dadis viibib Iraani revolutsioonilise kaardiväe eliitüksuse ülem Qasem Suleimani, kes aitab Iraagi sõjaväel ja šiidi omakaitselastel mässuliste vastast võitlust organiseerida. Delfi

Poola valitsust ja keskpanka piirab vulgaarne lindiskandaal

Salalindistuses leppisid keskpanga president ja siseminister kokku rahandusministri kukutamises.

Raimo Poom
raimo.poom@epl.ee

Poola peaministri Donald Tuski valitsus on alates nädalavahetusest maadelnud peadpööritava skandaaliga, mis sai alguse nädalalehes Wprost avaldatud salalindistusest.

Sellel on jäädvustatud mulu juulis Varssavi nooblis restoranis Öökull ja Sõbrad kohtunud Poola keskpanga presidendi Marek Belka ja siseministri Bartłomiej Sienkiewicz vestlus, kus punuti vandenõu tollase rahandusministri kukutamiseks.

Belka ja Sienkiewicz näivad selgelt sõlmivat sobingut, kasutamaks keskpanga ressursse majanduse jahenemise ja eelarvemuredega silmitsi oleva valitsuse poputamiseks, mis aitaks tuleva aasta parlamendivalimistel opositsiooni vastu astuda.

Pikema vestluse osa

Suure surve alla langenud keskpank on kinnitanud seitsmeminutilise salvestise autentsust, kuid ühtlasi teatanud, et nende meelest on tegemist kontekstist välja rebitud pikema, üle kahe tunni kestnud jutuajamise osaga.

Vestlusel käsitletu ja edasised sündmused on pannud Poola avalikkust kahtlustama, et nii lihtsalt ei pruugita intsidenti ära unustada.

Kõigepealt on lindil kuulda, kuidas siseminister Sienkiewicz arutab võimalust, et Poola majandus on teel jahenemise poole ja see võiks aidata

Langes vandenõu ohvriks? Peaminister Donald Tusk (vasakul) lasi rahandusminister Jacek Rostowski lahti, nagu salakohtumisel kokku lepit.

Foto: AP/Scanpix

tavalt ei elavne, siis tekib probleem, noogutas keskpanga president.

„Aga minu tingimus, vabandust väga, on rahandusministri vallandamine,” jätkas Belka. „Võib-olla oleks [keskpanga] ebaseandardne käik vajalik, aga siis peaksime aupaklikult tänama krahv Rothfeld-Rostowskit ja määrata tehnokraadist mittepoliitilise rahandusministri, kes leiaks keskpangalt täielikku toetust,” ütles Belka kohtumisel.

See võib näida lihtsalt ärplemisena, kuid sõnad on mitmel põhjusel üpris pikantsed. Esiteks kasutas Belka rahandusministri viidates alandavat nimekuju „krahv Rothfeld-Rostowski”, millega viitas valitsusliikmele kui juudi juurtega tõusikule.

Kuid hüllemgi veel on nii Poola kui ka Euroopa seadusandluse järgi rangelt poliitilist sõltumatust hoidma pidava keskpanga juhi sekumine ministrite valikusse,

lubades omakorda vastuteneb samuti ebaseaduslikke meetmeid, mis aitaksid valitsusel majandust turgutada ja valimisi võita.

Lindistusest nähtub, et Belka arutab valju häälega võimalusi, kuidas keskpank saaks majandust turgutada.

Kahtlane mõttearendus

Jutust käib läbi mõttearendus, kas keskpank saaks kuidagi ümber Poola põhiseaduses olevast keelust rahastada valitsuse eelarvedefitsiiti riigi võlakirjade ostmise näol.

Teise võimalusena arutatakse ka intressipoliitika soodsamaks muutmist. Kuid Poolas pole see üksnes keskpanga presidendi teha, intressimäärad otsustab sõltumatuid liikmeid kaasav rahapoliitika nõukogu. „Ja siis on meil see [ebatsensuurne väljend] rahapoliitika nõukogu,” ropendab Belka lindil. Kuid teatab seejärel siseministrile, et ta oskab neist jagu saada. „Aga me saame nendega mängida.”

Järgnenud sündmused viitavad, et keskpanga juhi ja

siseministri vandenõu ei pruukinud sugugi niisama kohvikujutt olla. Nimelt lasi peaminister Tusk mullu novembris rahandusminister Rostowski lahti. Ja nimetas huvitava kombel ametisse mehe, kes vastas keskpanga nõutud kirjeldusele. Rahandusportfell anti Mateusz Szczurekile, endisest rahvusvahelise

valuutafondi ehk IMF-i ametnikust poliitilise taustata tehnokraadile. Parlamendile esitati nagu muuseas eelnõu, mis lubaks keskpangal turgudelt riigi võlakirju kokku osta. Täpselt nii, nagu restoranis räägitud oli.

Nädalaleht Wprost teatas, et see lindistus ei jää ainukeseks. ●

Peaminister Tusk: lekitamine võrdub riigipöörde katsega

Esmaspäeval kokku kutsutud erakorralisel pressikonverentsil teatas Poola peaminister Donald Tusk, et lekke näol on tegemist „riigipöörde katsega, mille eesmärk on Poola valitsus ebaseaduslike meetoditega kukutada”.

„Selle organiseeritud kuriteo episoodi näol pole tegemist mitte avaliku hüvega, vaid võimul olevate poliitikute ja erakonna vastase jälitustegevusega,” teatas Tusk. Tema kinnitusel polnud rahandusminister Rostowski lah-

tilaskmine seotud keskpanga presidendi ja siseministri vestlusega, vaid kokkulangevusega.

Lindistust hinnanud Poola peaprokurör tõttas samuti kinnitama, et sealt ei nähtu mingit osalist toimepandud kuritegu.

Ent Poola peamist opositsiooniparteid juhtiv endine peaminister Jarosław Kaczyński polnud asjade käiguga kaugeltki rahul. „Ainus õige vastus oleks valitsuse tagandamine,” teatas ta.

Steinmeier pehmendas Schäuble ütlosti Balti riikide kohta

Saksamaa välisminister Frank-Walter Steinmeier pehmendas eile Tallinnas käies oma kolleegi, rahandusminister Wolfgang Schäuble hiljutist mõtteavaldust, et Balti riikides ei tunta muret Ukraina kriisi ja Venemaa tegevuse pärast.

Tallinnas toimunud Baltimaade ja Saksamaa välisministrite kohtumisel ütles Steinmeier, et Ukraina kriisi näol on tegu viimaste aastakümnete ühe tõsisema poliitilise kriisiga Euroopas. „Kes oleks uskunud, et 70 aastat pärast Teise maailmasõja lõppu peame taas keskenduma piiriküsimustele. Kes oleks arvanud, et on uus Euroopa lõhenemise oht. Ka eelmine nädalavahetus näitas, et suurtest jõupingutustest hoolimata oleme Ukraina kriisi lahendusest veel kaugel.” Sellega viitas Steinmeier asjaolule, et nädalavahetusel tulistati Ida-Ukrainas alla Ukraina sõjalennuk ja gaasihinna läbirääkimised Venemaaga luhtusid.

Vajalik on ühtsus

Steinmeieri sõnul on väga oluline Euroopa ühtne hoiak Ukraina konflikti küsimuses, sest see paneb Venemaad muutma oma käitumist. „Meie Saksamaal saame aru, et Balti riigid tunnevad ennast Ukraina kriisi tõttu ohustatuna. Ma ütlen veel kord, et teie hirmud on ka meie hirmud. Euroopa Liit ja NATO ei avalda oma solidaarsust mitte ainult sõnade, vaid ka tegudega,” ütles Steinmeier.

Mai lõpus ajakirjale Der Spiegel antud intervjuus teatas Schäuble, et tema arvates ei muretseta Balti riikides sugugi Venemaa tegevuse pärast Ukrainas ja NATO vägede paigutamine Ida-Euroopasse oleks ebakonstruktiivne.

„Räägin sageli Balti riikide kolleegidega ja mul ei ole üldse seda tunnet, et nad on ärevuses,” teatas Schäuble vastuseks Der Spiegelile küsimusele, kas ta saab aru Balti riikide ja Poola ärevusest.

Eesti välisministri Urmas Paeti sõnul arutasid välisministrid ka sügisel toimuva NATO tippkohtumise teemasid. „On oluline, et NATO tippkohtumisel vaataksime üle kõikide liikmete turvalisuse ja julgeoleku tagatuse. Peale Ukraina ja Venemaa on olulised ka Iraagis, Süürias ja Liibüas arenevad konfliktid,” sõnas Paet. ● Joosep Värk

Surve alla langenud keskpank on kinnitanud salvestise autentsust.

ta opositsioonilisel Seaduse ja Õiguse Parteil võita. Ta küsib seepeale, kas Belka võiks keskpanga käsutuses olevate meetmetega kuidagi sekkuda, aga avaldab natuke kartust, et tolleaegne rahandusminister Jacek Rostowski võib saada takistuseks.

Belka nõustus Sienkiewicz majandusolukorra üle avaldada murega. „Kui [2013. aasta] teises pooles majandus märga-

EESTI ENERGIA NÕUKOKKU SAID MAJANDUSMINISTER URVE PALO NÕUNIK JA ENDINE NESTE EESTI HARU JUHT

Rahandusminister Jürgen Ligi (pildil) kutsus riigifirma nõukogu tagasi Toomas Tautsi ja Andres Saame. Nende asemele said nõukokku Neste endine juht Ind-

rek Kaju ja Danel Tuusis. Tuusis on majandusminister Urve Palo nõunik, EBS-i dotsent. Mullu kandideeris ta sotside nimekirjas Saue volikokku. **Ärileht**

EESTI AUTOTÖÖSTUS KOSUB MASUST

Nagu autotootjaid kogu maailmas, tabas majandussurutis ka Eesti autotööstust ja tellimuste arv nimetatud nišis vähenes tublisti. Nüüd on hakanud tellimuste arv tõusma ja auto-

tööstus on kosumas, märgib AMTEL. Eestis ehitavad näiteks mitu ettevõtet olemasolevaid tarbesõidukeid vastavalt kliendi soovile ümber erivajadustega transpordivahenditeks. **Ärileht**

Sadama nõukogu liige Teder: hüppame basseini, aga ei tea, kas vett ka on

Tallinna Sadama nõukogu liige Hillar Teder rääkis, et kui sadam näeb parvlaevade hankel osalemises äriliselt tasuvat võimalust, siis konkursist ka osa võetakse. **Praegu puudub aga** arusaamine, millised võiksid olla majandusministeeriumis koostatava hanke tingimused.

Intervjuu

Ann-Marii Nergi
majandusajakirjanik

●● **Hillar Teder, kui tõsiseltvõetav on Tallinna Sadama lubadus nüüd uuel parvlaevade opereerimishankel osaleda? Sadam on pikalt ise ette valmistanud – või venitanud ettevalmistamisega – hoopis selleks, et riik ostab teile laevad.** Mulle jäi mulje, et Tallinna Sadama nõukogu on innuga asja juures. Samas ei ole sadamal praeguse hankega midagi ühist, see on puhtalt majandusministeeriumi välja mõeldud, kuidas seda tehakse. ●● **Ülele saatis sadam pressiteate, kus kinnitas hankel osalemist, seega midagi ühist just kui oleks?** Jah, aga väga raske on osaleda, kui veel hanget ei ole. See on põhimõtteline otsus, sest igaüks on meile jaoks äri, kui ta on äri. Meil pole veel mingit arusaamist, milline see hange täpselt on. Alguks me teadsime, et ministeeriu-

mi seisukoht on teha hange laevade ostmise peale, mis on põhimõtteliselt kinnisvaraäri. See peaaegu et vastaks Tallinna Sadama põhitegevusele – miks mitte laevu rentida. Nüüd on ministeeriumil uued mõtted.

●● **Nii et Tallinna Sadam on endiselt kahevahel – kuigi valitsuskabinet on andnud selge käsu hankel osaleda, ei ole osavõtt kindel?**

Sadam käitub valitsuse otsuse järgi. Aga kas me reaalselt hanketingimustele ka kvalifitseerume ja neile vastame – kust me seda enne teame, kui hanketingimused olemas on? Lõpliku analüüsi teeb juhatus ja kannab sellest ka nõukogule ette.

Kui öeldakse, et ostke jää lõhkuja, siis sadama juhatusel tekib küsimus, kus siin äri on, mis me edasi teeme? Ma arvan, et laevadega on sama asi, sest ministeerium tahis neid anda riigi äriühingule, kellel võiks vähegi vajalik kompetents olla. Aga mis edasi saab? Kas ja kes neid rendi-

le võtab? Tekib palju küsimusi ja ükski juhatus ei taha tulla nõukogu ette ettepanekuga, et ostame 150 miljoni eest laevu, aga rendilepingut ei ole. Minul on küll küsimus, et kui sadam ostab laevad, mis neist siis kümne aasta pärast saab, kui nende jääkväärtus on veel 70 miljonit? Kas on mõistlik osaleda konkursil, kus kümne aastaga võib olla pool väärtust amortiseerid ära, aga teine pool jääb pärast bilanssi?

●● **Kokkuvõttes – saan aru, et Tallinna Sadam on suure huraaga välja hõiganud, et osaleb hankel, aga see ei ole tegelikult kindel?**

On öeldud, et hüppame tornist basseini, aga kas vesi on ka basseinis sees, seda veel ei tea.

●● **Väga huvitav loogika Tallinna Sadama poolt.**

See pole Tallinna Sadama poolt, vaid minu poolt. Kui teeme otsuse, et osaleme konkursil, siis see saab olla põhimõtteline nõusolek, et jah, praamide äri võiks olla meile huvitav, ja kinnitus, et nõu-

kogu volitab juhatuse ettevalmistusi tegema. Aga niikaua kui hanget pole välja kuulutatud, ei tea me, kas see meile ka päriselt sobib. Me ei saa osaleda tingimusteta.

Juhatus võtab hankedokumentid välja, nõukogu koguneb uuesti augustis ja juhatus kannab võimalikud variandid ette.

●● **Minister Urve Palo kavatseb juba augustiks võitja välja kuulutada. Siis on sadam küll lootusetult hiljaks jäänud.**

Ministril on ministri õigused. Võib-olla on siis juba teada, kes võidab?

●● **Sadamat ja selle nõukogu süüdistatakse ka eelmise valitsuse otsuse eiramises või venitamises ja et just sellepärast pole enam aega riigile parvlaevu osta.**

Vaevalt küll. Kui üldkoosolek ütleb, mida teha tuleb, siis vaevalt et sadam sellega venitaks. Üldkoosolek laseks sadama juhtkonnas siis lahti. Ilmselt on seal muud põhjused, et pole näiteks lõpuni selge, mis teed mööda minna. ●

Hillar Teder ütleb, et Tallinna Sadam peaks parvlaeva küsimuses lähtuma ärilisest loogikast lähtudes Foto: Vallo Kruuser

Nukuteater maksumaksjate arvel?

Eilne Eesti Päevaleht kirjutas, kuivõrd kanajalgadel seisavad majandus- ja taristuministri Urve Palo selgitused parvlaevaküsimuses. Kui minister väidab, et riigil pole aega parvlaevu ehitada ja ehitamisel võib ähvardada ka riigiabi reeglite rikkumine, siis ministeerium on saanud iga külgseid kinnitusi, et tegelikult

on aega ja seaduslikku alust laevu riigile ehitada küll.

Eile ütlesid endised ministrid Meelis Atonen ja Juhan Parts ka „Terevisioonis”, et riigil on laevadesse investeeringut teha odavam. Toimuv on aga nende sõnul nukuteater, mille eesmärk on kätte mängida võit erafirmale maksumaksjate arvel.

7%-line palgakasv oli mullu väljarände tõttu paratamatu

Väljaränne ja töötud survestasid mullust palgakasvu, prognoosid ei näita kasvu peatumist.

Katre Pilvinski
katre.pilvinski@arileht.ee

Statistikaameti andmetel oli keskmine brutokuupalk 2013. aastal 949 eurot ja brutotunnipalk 5,73 eurot. 2012. aastaga võrreldes tõusis keskmine brutokuupalk 7% ja brutotunnipalk 7,3%. Eesti konjunktuuriinstituudi direktori Marje Josingu sõnul oli

eelmise aasta palgakasv paratamatu ning peegeldab Eesti demograafilist olukorda. „Sellises demograafilises situatsioonis, kus suur osa meie tööjõust on mujal tööl, ja teiseks, kui tööturule lisanduvate inimeste arv langeb ja surve palgale tõuseb, siis on see 7% olnud ettevõtjate jaoks paratamatu käik,” kommenteeris Josing.

Reaalpalk, milles tarbijahinnaindeksi muutuse mõju on arvesse võetud, tõusis 2013. aastal 4,1%. Pärast nii 2009. kui ka 2010. aastal toimunud langust tõusis reaalpalk kol-

mandat aastat järjest. Josingu sõnul ei näita pikaajalised prognoosid olulist palgatõusu peatumist, see võib aeglustuda 5–6%-le, kuid demograafiline

Suurema palga maksmine tähendab ettevõtjatele efektiivsuse tõstmist.

liselt raske olukord tööjõuturul jääb kestma. „Kuigi meil on registreeritud töötute arv 30 000 ringis, on sealt inimesi

päris keeruline tööturule tuua, kuna nende hulgas on heitunud töötuid või neid, kes töötavad mustalt või pole konkurentsivõimelised, puuduvad oskused või tahe.

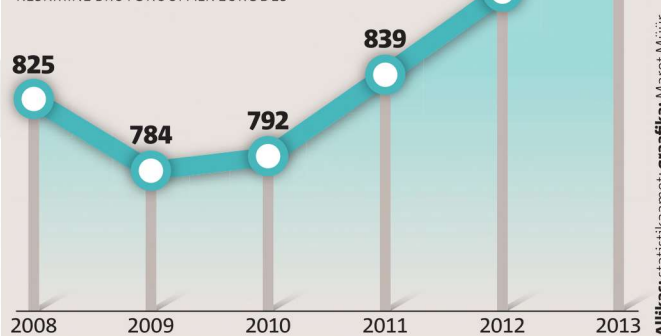
Kasv ilmselt jätkub

Palgakasv võib pidurduda, aga et ta toppaks või tagasi läheks, seda on raske prognoosida, siis peab maailmas väga suur kriis olema,” nentis ta.

Suurema palga maksmine tähendab ettevõtjatele efektiivsuse kasvu, kuna vähemate töötajatega tuleb rohkem tööd ära teha.

Keskmise palga kasv kiirenes

KESKMINE BRUTOKUUPALK EURODES

Töökorraldus tuleb üle vaadata, et tööaega kasutataks efektiivselt, siis saab ühele inimesele rohkema töö eest kõrgemat palka maksta. „Ma rõhutaks, et sama puudutab ka riigisektorit. Riik ei peaks arvama, et

võib suurendada riigiametnike arvu ning las erasektor rabeleb. See puudutab ka riigi efektiivsust, kas saab sama tööd vähema tööjõuga teha ja siis ka palka tõsta,” selgitas Josing. ●

a**ARVAMUS****PARVLAEVALIIKLUSEST**

Lühikese ajaga on Urve Palo tõestanud, et ei ole poliitika looja, vaid majandusgruppide järelelohisaja.

HAAPSALU LINNAVOLIKOGU ESIMEES
JAANUS KARILAID (LÄÄNE ELU)

ALKOHOLIAKTSIISIST

Aktsiis võiks tõusta pisut kiiremini kui sissetulek, sest siis inimene tunneks, et alkohol on tema jaoks natukene kallim, ja ta piiraks oma oste. EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUDI DIREKTOR **MARJE JOSING** (POSTIMEES)

ALKOHOLI HINNAST

Enamikule meist pole viinapudel nagu pakk piima või päts leiba, mille müüginumbrid kõiguvad hinna suhtes vähe.

NORRA KÕRGEMA KOMMERTSKOOLI DOKTORANT **DMITRI JEGOROV** (ÄRIPÄEV)

INFOSÕJAST

Infosõda on muutunud nii avalikult kasutatud sõnaks, et võib tekkida küsimus, mis mõtet on infosõda pidada. Infosõja üks peamisi elemente peaks ju olema selle varjatuse. **RAIN KOOLI** (ERR)

Y-GENERATSIOONI välismaal avardatud silmaring kodumaal tööd leida ei aita

Mina, Eesti riigi sotsiaalne probleem

Eleen Änilane

ajakirjanik

Olen üks neist „eluvõõrastest“, „vanemate kulul elavatest“ ja „laiskade“ Y-põlvkonna lastest, kes laia ilma õnne otsima läks. Olen üks neist, kes tagasi tuli. Pärast kolme aastat Suurbritannias õppimist. Olen Eesti riigi uus ühiskondlik probleem.

Müürilehe peatoimetaja ja Helen Tammemäe kirjutas („Üle ilma“, Müürileht 12.6), et kolib Berliini, sest vajab vabadust ja ruumi – midagi, mis on „laulva revolutsiooni“ laste jaoks tänases Eestis defitsiidiks muutunud.

Tammemäe on humanitaar, ajakirjanik, pehmo – täpselt nagu mina. Ta kuulub seltskonda, kelle elukutsevaliku üle vanem põlvkond pead vangutab: „On meil siis tõesti juurde vaja neid kampsuneid, kes keskpäeval õlle kusagil looduskauis linnapargis lahti teevad ja hiljem niutsuvad, et tööd ei ole?“ Erinevalt neist tuhandetest, kes on majanduslikel põhjustel pehmoambitsioonidest loobuma pidanud, teab Tammemäe enda väärtust. Piisa-

valt, et lennata jahimaadele, kus püssi lasknud kütt saab enda väljateenitud saagi ka võidukalt kotti pista, mitte ei pea seda pärisorjana mõisniku jalge ette veeretama.

Läbikukkunud põlvkond

Noored humanitaarid, Y-generatsiooni pehmod on muutunud rassiks, kellele antakse eri nimetusi, kellest räägitakse linnalegende, lauldakse ooperites, kirjutatakse raamatuis ja tehakse filme. Me peame lugu sotsiaalmeediast ja kallitest tehnikavidinatest ning räägime samal ajal kilekottide kahjulikkusest. Oleme päevavargad, kes on põlvkonnana täielikult läbi kukkunud ega suuda endale isegi niipaljukeste elatist teenida, et lõpuks emme-issi kaitsva tiiva alt eraldi kolida.

Madis Järvekülg kirjutas Sirbis („Y-generatsiooni paine“, 13.2), et Y-generatsiooni tragöödia on tõsiasi, et oleme üles kasvanud vabas riigis. See võib nüüd naiivse välgatuse-na kõlada, ent kas see ei peaks

Noor olgu rahul, kui natuke peolaualt alles jäänud kartulisalatit mekkida saab.

just olema meie õnn ja rõõm? Tegelikult mitte. Eriti siis, kui tullakse maailma näinuna tagasi Eestisse lootusega, et välismaal avardatud silmapiir neil kergemini tööd leida aitaks. Vale puha! Eneseväarikus ja -hinnang on saatana-

noor olgu rahul sellega, kui saab X-põlvkonna peolaualt mekkida natuke allesjäänud kartulisalatit: viinerid ja heeringas on ammu otsas, noor olgu õnnelik, kui hiljem taldrikud puhtaks lakkuda saab.

Üks mu pehmotuttavatest tuli välismaalt Eestisse tagasi kodu otsima mainekast ülikoolist saadud magistrakraadiga. Pärast pea aasta kestnud tööt-singuid kilkas ta rõõmust, kui sai lõpuks võimaluse töötada ühes organisatsioonis tähtsajalise lepinguga praktikandina.

Teine tuttav otsis kodumaal enda kohta, taskus väärtuslik töökogemus rahvusvahelisest firmast. Tulutult, tuli tagasi võõramaistele karjamaadele pöörduda. Kolmas ja neljas tuttav ei riskinud kunagisele emamaale tagasi pöördumise-ga, kuna nägid kaugel ära, et pehmoharidusega ja tutvusteta ei ole neil Eesti hundikarjas võimalik ellu jääda, ning nad valisid teenindava töö võõrsil.

Ma annan endale aru, et minul on tegelikult ääretult vedanud. Saan iga päev teha erialast

tööd, mis sest, et praktikan-dina. Vedanud, et ei pea selle asemel kusagil vanalinna pubis igal õhtul vägijoogiga liiale läinud välismaalastele naeratama ja uusi õllesid serveerima või nende õlled jääprodukte hiljem maast koristama.

Illustratsioon: Hillar Mets

raamaturiigist ja võimalusest vahel harva reisi- ja kultuurihedonisti mängida. Ees tumen-dava tulevikuga tundub ka see praegu veidi utoopilisena.

Tumendav tulevik

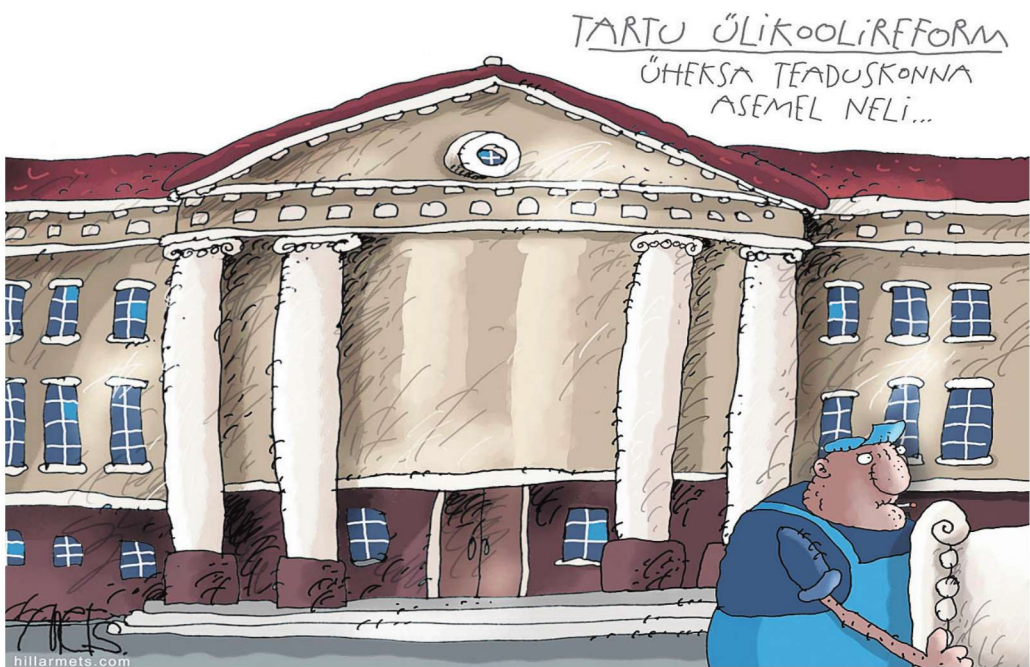
Mis siis minust saab? Inglismaale tagasi ma minna ei taha. Välismaal ootaks mind ees ehk küll siinsest kolm korda suurem miinimumpalk, ent see tähendaks tööd teenindavas sektoris, igahommikust vihast äratuskella kinnilük-

„Talendid koju!“ eksitab: vale sünniaasta ei pea keegi sind kodumaal talendiks.

kamist ja dollarimärkide silme ette manamist, et end motiveerida. Ent ka raha ei motiveeriks mind igavesti. See on seesama vabadus ja tunne, et olen kellegi või millegi jaoks väärtuslik.

Ma loodan väga, et minu arvamus meie põlvkonna tume-da tuleviku kohta on ekslik ning varsti on suurel hulgal andekatel noortel võimalust ja ruumi Eestisse tagasi tulla ning siin endale kodu luua. Mina tahan kogu südamest enda sõrmed Eesti mulda lükata ja anda projekti „Eesti“ enda panus. Mulle meeldib Eestis elada ja ma tahan siia jääda. Ma tahan tunda, et olen Eestis oodatud ja väärtustatud. Seda ei ole ju nii ülemäära palju? ●

Hea lugeja! Kui soovite jagada enda lugu samal teemal, kirjutage meile aadressil arvamus@epl.ee.

HILLAR METSA METSIK MAAILM**TOETUSKIRI**

Toetame kooseluseadust

●●Lugupeetud riigikogu liikmed, pöördume teie poole, avaldamaks kooseluseadusele toetust. Teeme seda, kuna leiame, et Eestil on aeg seadustega tunnustada kõikide perede olemasolu ja õigust riigi kaitsele.

Meie jaoks teeb perekonna perekonnaks inimestevaheline austus, hoolimine, toetus ja väarikus. Eestis elab väga erinevaid perekondi. Meil on üksikvanematega pered, vanavanematega pered, samast soost vanematega pered, kärghpered, lastega ja lasteta pered. Kooseluseadust on vaja nii vababielus olevatele erisoolistele paaridele kui ka samasoolistele paaridele.

Kooseluseadus nõuab otsustajatelt südikust ja me tunnustame algatajaid selle sammu eest, sest ainult nii muutub meie riik inimlikumaks ja õiglasemaks. See näitab, et Eestis on olulised Eesti elanike inimõigused ja võrdsed võimalused.

Pooldajaid rohkem

Eesti vajab kooseluseadust. Eesti on kooseluseaduseks valmis. Juba 2012. aastal tehtud uuringu kohaselt on Eestis sellise seaduse pooldajaid vastastest rohkem ja näiteks kodanikuühiskonna liikmetest rohkem. Meie traditsiooniline perekond ei vaja kaitset” Facebooki lehel www.facebook.com/traditsioon on mõne päevaga toetust avaldanud 10 000 inimest.

Me soovime, et kõigil peredel oleks võimalus oma eraelu

mõistlikult korraldada. Soovime, et samasoolised paarid saaksid seadustada oma kooselu ja laste olemasolu korral kasvatada oma lapsi kindla teadmise, et nad on riigis teistega võrdsed kodanikud. Soovime, et kõigil Eesti inimestel oleksid võrdsed õigused ja võimalused. Me soovime elada riigis, mille juhid ei mängi euroopalikku riigijuhimist, vaid mille juhid astuvad ka konkreetseid samme, et meie riik seda oleks – euroopalik, demokraatlik ja inimõigusi austav. Jaksu seaduse vastu võtmisel. ●

Andrus Kivirähk, Anu Saagim, Evelin Võigemast, Iiris Vesik, Kaire Vilgats, Maria Lilje, Marje Hansar, Merle Lilje, Priit Võigemast, Rain Pikand, Rainer Kattel, Rein Raud, Tarmo Jüristo, Vaiko Eplik jt

Sarja viimane raamat!

Ann Granger
„Sopp, saast ja surnud“

Kogu elu kahtlasi asju ajanud Lucas Burton leiab mahajäetud taluõuest tütarlapse laiba. Ta ei taha, et teda kuidagi kuriteoga seostataks ja tema sealviibimise põhjus ilmsiks saaks. Burtoni hõbedast Mercedest aga märgati külas ja ta peab andma oma käikudest aru politseile. Asja hakkab uurima inspektor Jess Campbell, kelle käsutuses on paraku väga vähe asitõendeid, millele toetuda. Jessi uus ülemus Ian Carter avaldab talle aga juurdluse kiirendamiseks survet. Siis leitakse teine laip...

Jess Campbell ja Ian Carter uurivad kuritegusid Cotswoldsis, maalilises Inglismaa maanurgas, kus pealispinna all möllavad kired ja sepietakse mõrvu, mis ei jää sugugi maha Midsomeri mõrvadest.

Ann Granger (sünd 1939) on Inglise kriminaalromaanide autor, kelle raamatute tegevus toimub Oxfordshire'i väikestes alevikes ja nende ümbruses. Ta kirjutab ühelt poolt väga traditsioonilist Inglise kriminaalromani ja on mingis mõttes võrreldav Caroline Grahamiga. Teiselt poolt on ta toonud traditsioonilise süžee igati tänapäevasesse keskkonda ja näitab ka kaasaegse ühiskonna muutumist.

Raamat on koos laupäevalehega LP müügil vaid nädal aega!

MÜÜGIKOHAD JA TELLIMINE:

raamat.epl.ee, raamatud@epl.ee, tel 680 4444

MAAILMA
KRIMIKLASSIKA

Müügil ainult reedeni!

TARTUS TULEB ARHEOLOOGIAFESTIVAL

Homme kell 17 avatakse Tartu kunstimuuseumis Maria Arusoo (pildil) kuraatorinäitus „Arheoloogiefestival – kihistusi pildist ja ruumist“. Avamisel toimub muusikaline performance Kogutud

Taimede Salongis. Näitus tõukub kinnisideelisest suhtest olevi-ku „viltuste“ olukordade vastu ja püüab neid reflekteerida, heites pilgu aja ja ruumi eri kihistustesse, seisab pressitektis. EPL

Ei muusikat, ei muinaslugu

Arvustus

Veiko Märka
kriitik

„Laul, mis jääb“ peategelast saab hea tahtmise korral võrrelda Leo Saalepi ja Saalomon Vesipruuliga.

Pärast Noorsooteatri „Valge tee kutset“ (1985), Mati Põldre mängufilmi „Need vanad armastuskirjad“ (1992) ja Tartu Uue Teatri „Autori surma“ (2013) oli kindel: Raimond Valgrest võib veel näidendi kirjutada kas geenius või psühhopaat. Draamateatri versioon jääb mõlemast paraku nii kaugele kui võimalik. See on osalt väikekodanlikult sentimentaalne, osalt ülespuhutult pomposne, põhiliselt aga trafaretselt hall. Hea ja õilis Raimond kannatab ja sureb, „säärased libedikud“ aga elavad muretult edasi. „Ma loodan, et saan sellest üle ...“ laulab Raimond. „Ei sa saa, ei sa saa!“ teab vaataja.

„Laul, mis jääb“ esimehe tuntav nõrkus on autorite suur arv. Mitu kokka rikuva ikka supi ära ning isegi autot on parem juhtida üksi kui neljakesi. Shakespeare, Tšehhov ja Tammsaare kirjutasiid oma näidendeid üksi mitte sellepärast, et nad oleksid eriti eraklikud või egoistlikud olnud. Neil oli konkreetne isikupärane sõnum, oma nägemus, oma filosoofia, oma tahe.

Kui kolme „eeskujuga“ võrrelda, siis sarnaneb „Laul ...“ kõige rohkem „armastuskirjadega“. Ei ole selles „Valge tee kutse“ hoogu, reipust ja mängulisust, ei ole ka „Autori surma“ mõtte- ja vaimuparadokse. See omakorda tähendab kahte suurt puudust. Esiteks on teater paratamatult filmist tinglikum, väheusutavam ja narratiivi esitajana kohmakam. Teiseks: film on ju tehtud, igaüks võib seda vaadata. Mis seda ikka tagantjärele torkida.

Dramaturgiline tühjus

Eriti kentsakalt mõjus, et mõned näitlejad astusid lavale otse kui oma „Wabadusristi“ karakterite kloonid. (Viimane näidend käsitleb ju sama ajastut nagu „Laulu ...“ esimene vaatus.) Nii Ain Lutsepa Konstantin Päts kui ka Tiit Suka Artur Sirk olid muljetavaldavad reinkarnatsioonid. Säärase sujuva ülemineku mitte ainult võimalikkus, vaid isegi loomulikkus on parim tõestus „Laulu ...“ dramaturgilisest tühju-

Lavastuses tõusis esile Harriet Toompere Alice'i/Niinana, Märt Avandi Valgrena hoidis end rohkem statistide varju.

Foto: Siim Vahur/Draamateater

sest. Kõik, mis Valgrega tema elu viimasel kümnendil juhtus, on üksikasjalikult teada juba alates Mati Põldre dokfilmist „Igavesti Teie“ (1976). Seetõttu puudub igasugune võimalus vaatajat üllatada, seega ka teda kaasa elama panna.

„Ma loodan, et saan sellest üle,“ laulab Raimond. „Ei sa saa, ei sa saa!“ teab vaataja.

Näidendi tekst on enamjaolt võlts, maneerlik. Ometi võimaldaks realistlik lähenemine Valgre teemale esile tuua vähemalt ühe seni ammendamata probleemi: kui palju olid tema varajases surmas süüdi isikud, kelle poliitilised muudatused. Lõppude lõpuks suri loovisikuid noorelt ka EW ajal (Hando Mugasto, Evald Aav, Hilda Gleser) – ja enamasti just kopsuhaigustesse nagu Valgregi. Näidend jätab pigem mulje, et põhilise põntsu pani heliloojale ikka nõukogude võim. Seda aga ei põhjendata ega analüüsita.

Õnneks on peaosalist kehastav Märt Avandi sügava sisemise intelligentsi ja taktitundega näitleja, mistõttu ta eriti esiplaanile ei tikkunud. Ja kuna laval seisis või istus

pidevalt terve trobikond statist, läks see tal ka eeskujulikult korda. Ütles malbalt oma järjekordse pidetu fraasi ära („Ma arvasin, et te olete Judy Garland.“) ja hoidus taas varju. Oleks ju üsna tobe Sulev Luide või Rain Simmulit parodeerida (mis põhimõtteliselt oleks võinud tükki oluliselt elustada), kui materjal seda ei võimalda.

Küll tõusis esile Harriet Toompere Alice'i/Niinana. Toompere aga lihtsalt ongi nii hea näitleja – evides pealegi naisnäitleja kohta haruldast võimet vanemaks saades üha paremaks minna. Nii et tema oleks end ilmselt ka Valgre akordionit mängides maksma pannud.

Samas oli nende kahe olulise rolli andmine ühele näitlejale tõsine aps, sest nii kadus nende vahelt igasugune mõteline pinge ja kontrast.

Üdini tuttav muusika

Seninähtust rohkem kesken- duse näidend poja ja ema (Laine Mägi) ebatavaliselt õrnale suhtele, mille kallal Raimond Valgre sõbrad näidendis oht- ralt, kuid säratult kildu vis- kavad. Tööpataljonis nälgiva Raimondi õhkamised ema pannkookide järele jäävad

Eesti teatri halemeelsuse voo kullafondi.

Näidendi muusika on selle nõrgim külg ette teada süžee kõrval. Nimelt on kogu Valgre muusikaline pärand igale teatrituulisele üdini tuttav ja igagugune loovus selles vallas eos välistatud. Enamasti kõlab see ka virtuooslikumas interpretatsioonis kui Draamateatri suurel laval. Uut Louis Armstrongi või Ella Fitzgeraldi (kelle esituses oleks Valgret tõesti huvitav kuulata) seal ei sündinud.

Kokkuvõttes on „Laul, mis jääb“ järjekordne „piinatud geenius“ versioon, nagu neid Jeesus Kristuse aegadest lugematuid kordi etendatud on. Meie kultuuripärandist meenuvad eelkõige Leo Saalep ja Saalomon Vesipruul. Hea tahtmise korral võib „Laul, mis jääb“ peategelast mõlemaga võrrelda. ●

„Laul, mis jääb“

Lavastaja Merle Karusoo.

Osades Märt Avandi, Laine Mägi, Harriet Toompere, Mait Malmsten, Indrek Sammul, Ülle Kaljuste, Päärü Oja, Raimo Pass, Robert Annus jt.

Esietendus Eesti Draamateatris 13. juunil

KITARRIFESTIVALI PILETID MÜÜGIS

Viljandi kitarrifestival toimub 2014. aastal 14.–18. oktoobri, järjekord on jõudnud juba seitsmenda festivalini. Oma koha on selle aasta programmis leidnud kauged külalised Jonathan

Kreisberg Quartet (USA), Håkan Goohde Trio (Rootsi), Kalevi Uibo (Prantsusmaa), Jarmo Saari (Soome), Olga Šiškina (Soome) ja Jon Gomm (Suurbritannia). **EPL**

„KERTU” JAAPANIS POPULAARNE

Ilmar Raagi mängufilmi „Kertu” linastused Euroopa filmide festivalil EU Film Days Jaapanis on läinud väga edukalt. Film esilinastus 7. juunil Tokyo uue kunsti muuseumi filmikeskuses täis-

saalile, misjärel alustas teekonda üle kogu Jaapani erilinastustega Takamatsu, Okayama ning Fukuoka linnades. Raagi „Eestlanna Pariisis” kogus Jaapanis üle 130 000 vaataja. **EPL**

KIIGELDES PRIIKS

22. juunil esietendub Kolga-Jaanis Urmas Lennuki näidend „Kiigeldes priiks”. Selle toob lavale rändteater Vaba Vanker. Samal päeval avatakse Kolga-Jaanis taastatud kiigeplats. **EPL**

Robert Plant oskab ajaga kaasas käia

Arvustus

Mikk Tammepõld
muusik

Plant ja bänd toovad bluusi sisse klubimuusikalikke elemente, aafrika rütme, psühheedelset ja elektroonilist saundi.

Saabudes esmaspäeva õhtul Saku suu- ja kohusetundlikult mõni hetk pärast uste avamist, kohtan uksele tuttavat nägu kontserdi korraldusmeeskonnast: „Mikk, võid rahuga ühe õlle teha. Plant ütles, et pärast jalgpalli.” Päris tühja siiski passima ei pea. Vahepealset aega sisustab Ameerika bluesroki bänd North Mississippi Allstars. Kellele pinget ei paku, tiksus õllesabas, muljetab tuttavatega või jälgib oma nutitelefoni vutti.

Mõned tunnid hiljem, pärast Saksamaa–Portugali mängu astubki lavale Robert Plant ja tema bänd Sensational Space Shifters. Selleks hetkeks on suu- ja kohusetundlikult mõni hetk pärast uste avamist, kohtan uksele tuttavat nägu kontserdi korraldusmeeskonnast: „Mikk, võid rahuga ühe õlle teha. Plant ütles, et pärast jalgpalli.” Päris tühja siiski passima ei pea. Vahepealset aega sisustab Ameerika bluesroki bänd North Mississippi Allstars. Kellele pinget ei paku, tiksus õllesabas, muljetab tuttavatega või jälgib oma nutitelefoni vutti.

Plant ja tema bändi lavaline kohalolek on vahetu ja sõbralik ning täis energiat.

valdab alates esimestest tuttavatest kirkakäikudest puhas rõõm. Näen seda rõõmu ka enda kõrval seisvate inimeste nägudel.

Plant ja tema bändi lavaline kohalolek on vahetu ja sõbralik, täis energiat ja soo-

just. Sensational Space Shifters on samasuguse minekuga bänd kui laulja varasem Strange Sensation, kellega rokilegend on kahel korral Haapsalus esinenud. Plant meenutab lavalt hea sõnaga neid varasemaid kontserte.

Usutav igas elemendis

Muusikaliselt on laulja jäänud truuks teele, mille ta enda jaoks avastas murdecalisena Robert Johnsonit ja teisi bluusilegende studeerides. Õnneks ei kuule Robert Planti Tallinna kontserdil siiski pelgalt n-ö muuseumimuusikat. Plant ja tema bänd joonistavad bluusi erinevatele lõuenditele, tuues sisse klubimuusikalikke elemente, aafrika rütme, psühheedelset ja elektroonilist saundi, jäädes kõige selle juures usutavaks.

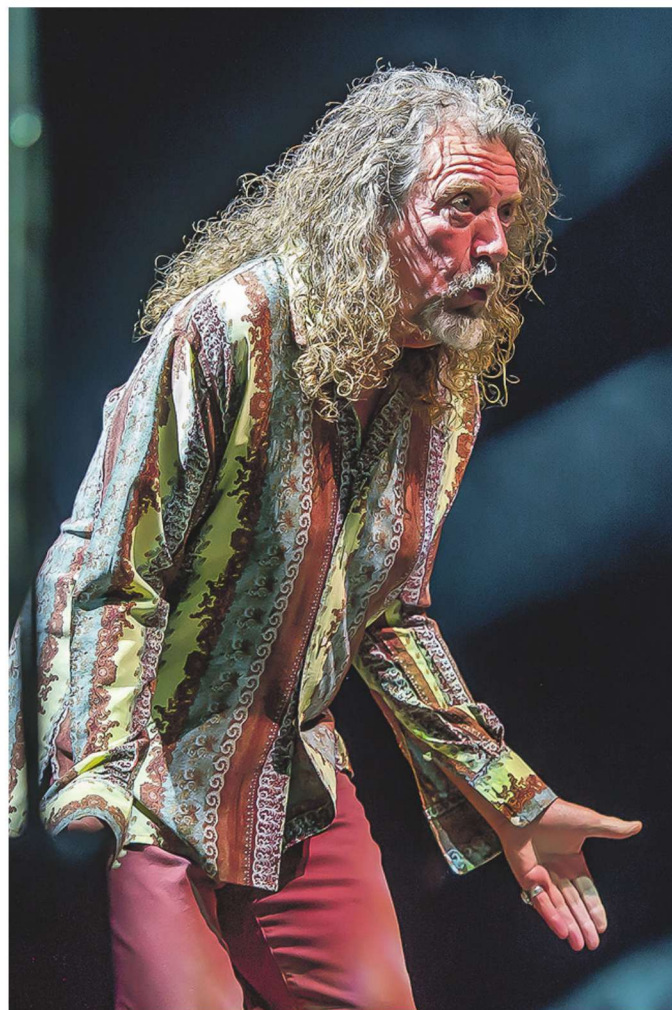

Foto: Martin Dremljuga

Tegu on artistiga kes oskab ajaga kaasas liikuda. Kindlasti viibib saalis mõni pettunud Led Zeppelini fänn, kes ootab sellelt kontserdilt rohkem ühele seadetes tuttavaid lugusid.

Aupaklik publiku vastu

Arvustuse kirjutajale teeb kontserdi nauditavaks ennekõike just selle mitmekulgus. Lõppkokkuvõttes suhtub Plant aupaklikult oma publikusse, esitades ka tuttavamat Zepi loomingut.

Õhtu jooksul näitab laulja korduvalt ära oma hääle võimsad kõrged noodid ja laseb ka Sensational Space Shiftersi liikmetel särada. Kontserdi viimase loona kõlab Led Zeppelini „Rock & Roll” mida Plant naljatledes tutvustab kui unustatud rahvalaulu, mida tema esivanevad kitsi lüpses ümisesid. Lavalt lahkudes kutsus ta kõiki teisipäeval Tom Jonesi kuulama. ●

Robert Plant

16. juunil
Saku suu- ja kohusetundlikult

Plant ja tema bänd joonistasid bluusi erinevatele lõuenditele.

VANA BASKINI TEATER

KANUUSÕIT ALGAJATELE

MIKE YEAMAN (UK) / LAVASTAJA: EERO SPRIT / KUNSTNIK: JAAK VAUS

ENE JÄRVIS, VÄINO LAES, AGNES AALISTE, VELJO REINIK, MARTIN KÕIV JA MADIS MILLING

LOHUSALU SADAM
23., 24., 29., 30., 31. juuli ja 6., 7. august

Algus kl. 20.00
Piletid müügil Piletilevis, Piletimaailmas, Selveris, Statoilis ja kohapeal.

Bastioni Aia laudade broneerimine
tel. 66 600 05, info@bastioniaed.ee

RINGREIS
25.07. Elva Laululava
26.07. Saka mõisa suvelava
27.07. Viimsi Rannarahva muuseumi õu
28.07. Viimsi Rannarahva muuseumi õu
01.08. Kasepää Laululava (Peipsi ääres)
02.08. Padise Kaljulava, Kallaste talu
05.08. Viljandi Kaevumäe lava
09.08. Pärnu Reiu Puhkekeskus
10.08. Suure Munamäe vabaõhulava
12.08. Bastioni Aed
13.08. Bastioni Aed
14.08. Tartu Hansahoov
17.08. Kadriina Laululava
19.08. Aruküla Laululava

TALLINNA MULTIMEDIAALISTE AUST

facebook.com/vanabaskintheater

Ametlik infotelefon: **1182**

Elmar **Postimees** **Kroonika**

Brasilia MMi parimad palad!

EestiPäevaleht **DELFI**
Rahva hääl

Reportaažid, intervjuud, pildigaleriid ja videod mitte ainult staadionilt, vaid ka *favela'*dest, randadest ja loomulikult jalkafännide mekast – pubidest.

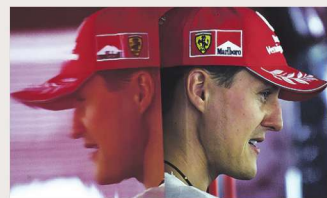
Andres Vaher **Eero Vabamägi**

SCHUMACHER REAGEERIB OMA NAISE HÄÄLELE

Saksamaa ajalehe Bild teatel ei suuda rängast peavigastusest paranen vormel 1 eksmaailmameister Michael Schumacher (pildil) veel rääkida, kuid reageerib juba häälele ja suht-

leb silmade abil. Eriti reageerib ta oma abikaasa Corinna häälele. Kui Schumacher viibis Grenoble'i haiglas 169 päeva koomas, sõitis Corinna igal hommikul kodunt 170 kilomeet-

rit sinna ja pärastlõunal tagasi laste juurde. Nüüd viibib legendaarne võidusõitja oma kodust 40 kilomeetri kaugusel asuvas Lausanne'i haiglas taastusravil. **EPL**

PINNONEN RUMEENIASSE

Käsipallur Mikk Pinnonen sõlmis kaheaastase lepingu Rumeenia liigas hõbeda võitnud Bacau meeskonnaga, kuhu kuulub ka Martin Johansson. **EPL**

Luurajad Eestist: just selline vaade avaneb Suhkrumäe tipust maalilises kohas asuval Inglismaa treeningkompleksile üleeilse trenni tegemise ajal.

Fotod: Eero Vabamägi, AFP/Scanpix

Militaarparadiis: Inglismaa koondise jalgpallurite teine kodu MM-i ajal

EPL Brasiilias

Reportaaž

Andres Vaher
ajakirjanik

Eero Vabamägi
fotograaf

Jalgpalli MM-il peab kõik olema viimase peal ja inglaste treeningkeskus kuulub kindlasti sellesse kategooriasse.

Kes kujutanuks veel kaugel nahkpalli ajal ette, et üks meeskond ehitab MM-i mängudeks parema valmistumise nimel ümber sõjaväeala ja harjutab seal püssimeestest valvatuna? Iseäranis tähelepanuväärne, et nii talitas Brasiilias just Inglismaa, jalgpalli sünnikants.

Kolme Lõvi koondis on end MM-i päevil sisse seadnud Rio de Janeiro külje all. Elupaigaks luksuslik Royal Tulip hotell, treeningkeskuseks pilkupüüdev Claudio Coutinho staadion.

Eesti Päevalehe ekskurss inglaste manu algab kuulsast

Copacabana rannast, kust sihtpunkti kaardi järgi 4,6 kilomeetrit. Ent reisisoov on taksojuhile sedavõrd kaugel ja ootamatu, et staadioni nimi ega tolle aadress ütle talle mõhku. Ta viskab meid küll õiges külas maha, ent siit jääb veel kaks kilomeetrit märke minna. Järgmine sohver jõuab kohaliku mündimehe juhiste järgi siiski kohale, olgu et ringiga.

Värvast tervitavad meid esimesed automaadid. Üks neist võluva tõmmu piiga õlal, kes külaliste pagasi hoolsalt märgistab, aga – üllatus-üllatus – kotti sisse ei piilugi. Sadakond meetrit edasi on taas laigulised vormid, kuni silm püüab suured ja Eesti jalkahuvilistele tuttavad puna-sini-valged Inglismaa ja tema koondise sümbolid. Kohal.

Tervitavad sõjaväelased

Meediakeskuse uksele tervitavad ajakirjanikke... jah, sõjaväelased. Ent pärast sisenemist neid enam ei kohta, nüüd oleme ühtäkki kui Inglismaal. Seintel ripuvad pildid koondise kuulsusrikkast – või mitte nii kuulsusrikkast – ajaloost, praeguste mängijate portreed, lipud, vapid jne. Veidi kannatust, ja avaneb tagauks – sülle

seppadele ja piltnikele on antud veerand tundi, et jäädvustada Inglise koondise peatreeneri Roy Hodgsoni jüngerite treeningut. Tegevus käib täiesti uuel murukattel, mis enne olnud kohutavas seisus ja mille inglased ise välja vahetasid. Kuna aga ühegi treenin-

Atlandi ookean on nii lähedal, et poleks raske pall sinna virutada.

gu algus ei anna ajakirjanikule (tavaliselt) erilist infot, imetlevad kutsutud külalised hoopis loodust.

On, mida imetleda. Väljakust paremat kätt jääb kolosaalne Suhkrumägi. Otse kõrval mühiseb Atlandi ookean – nii lähedal, et näiteks meeskonna kaptenile Steven Gerrardile ei valmistaks mingit muret soovi korral pall sinna virutada. Palli kohta ei tea öelda, aga kuuldavasti on mängijad käinud pärast treeningut ligi 30-kraadises kuumuses end ookeanivees karastamas küll. Möistagi on rand privaatne. Ümberringi palmid ja liiv,

kahel pool taamal mäed. Justkui muinasjutuline paradiis.

Pärast trenni annavad mängijad Daniel Sturridge ja Danny Welbeck pressikonverentsi ning algab tagasitee. Kes läheb maalilisest treeningkeskusest maalilisse hotelli, kes mujale.

Vastaste spioonid

Peale muruväljaku saavad inglased Urca kompleksis kasutada kahekorruselist ja väidetavalt üliirikkaliku varustusega jõusaali (mida olevat samuti veidi täiendatud), lisaks suurepäraseid vahendeid mitmesugusteks tervisetestideks.

Kui inglased olid kirjeldanud treeningpaiga välja valinud ja seal ümberkorraldusi hakanud tegema, avastati ühtäkki: koht on küll imekaunis ja privaatne, ent... Suhkrumäe tipust, 400 meetri kõrguselt saavad vastaste luurajad ju meie tegemisi segamatult jäädvustada! See läheb neile maksma vaid veidi vähem kui 20 eurot, mis maksab sõit köisraudteel.

Siiski pole inglased päris esimesed sportlased, kes toda militaarkeskust kasutavad: siin on harjutanud ka näiteks Brasiilia võrkpallikoondis. Tõsi, nemad ei teinud staabis min-geid muutusi. ●

Ja vaade seest: inglased valmistumas mänguks Uruguayga.

Repliik: käed eemale Rooneyst!

Inglismaa jalgpallikoondistest on neil päevil teha muudki kui nautida luksust ja silmipimestavaid loodusvaateid. Pärast avamängu 1 : 2 kaotust Itaaliale saabub homme tõehetk – heitluses elu ja surma peale kohtutakse São Paulos Uruguayga, kelletabelis märksa üllatuslikum allajäämine Costa Ricale.

Alati otsekohene Inglismaa meedia on koondisest leidnud nii kaunitari kui ka koletise. Esimest rolli etendab meeskond, teist Wayne Rooney. Siinkirjutajale tundub ajajaht ühele mehele pehmelt öeldes veider. Itaali-

laste vastu kasutas Roy Hodgson teda esmalt vasakul ja siis paremal äärel – isegi jalgpallivõhik teab, et Rooney on omas elementis tipmise või alumise ründajana. Rääkimata siis sellest, et ta andis kauni väravasöödu ning karjääri esimesest MM-värvast jäid lahutama vaid sentimeetrid.

Rooney, praeguseks 28-aastane, on omaenda oskuste ja sünnimaa lootuste koorma ori. Inglismaa nägi temas sirgumas Ronaldo- ja Messi-sugust staari, selleks ta aga ei saanud ega saagi, ent koondisele on ta vajalik mängumees endiselt. **Andres Vaher**

LATIN ON EM-I EEL HEAS HOOS

Triatleet Aleksandr Latin sai Saksamaal Kraichgaus peetud võistlusel (750 m ujumist, 20 km rattasõitu ja 5 km jooksu) neljanda koha. Ta kaotas MM-sarjas neljandal kohal asu-

vale Lõuna-Aafrika Vabariigi triatleedile Richard Murray-le 20 sekundiga. Nädalavahetusel osaleb Aleksandr Latin Austrias peetaval olümpiadistantsi EM-il. **EPL**

TALLINNAS STARDIVAD TIPPKERGEJÕUSTIKLASED

Eeloleval nädalavahetusel Tallinnas peetavatel kergejõustiku võistkondlikel Euroopa meistri- võistlustel on välisriikide koon- distes kohal koguni kolm olüm- piavõitjat: Ungari vasaraheitja

Krisztián Pars (pildil) võitis kulla 2012. aastal Londonis ning Slo- veenia vasaraheitja Primož Koz- mus ja Portugali kolmikhüp- paja Nélson Évora 2008. aastal Pekingis. **EPL**

TÜ/ROCK EUROSARJAS

Tartu Ülikool/Rocki korv- pallimeeskond peab EuroChallenge'i sarjas osalemi- seks tasuma 23. juuniks rahvus- vahelisele korvpalliliidule 20 000-eurose deposiidi. **EPL**

Andekas Thomas Müller – Saksamaa paha hea poiss

Sakslase energiline mäng, hea vaist ja suhtu- mine inspireerib MM-il tervet koondist.

Aet Süvari
aet.syvari@epl.ee

Enne Saksamaa–Portugali mängu esmaspäeval oodati är- vusega just seda, mida suudab platsil korda saata möödunud aasta maailma parimaks jalgpalluriks kuulutatud Cristiano Ronaldo. Kui keegi üldse, siis tema peaks suutma Saksamaa ühtset meeskonda raputada. Nagu kirjutas Guardian: rah- vas tuli kohale või istus teleri ette, et näha, kuidas talendikas meeskond mängib ühe talendi- ga meeskonna vastu.

Läks aga täpselt vastupi- di. Ronaldo ei tõusnud tiimist kuidagi esile ja Saksamaa mees- konnas lõi eredalt särama kolm väravat löönud Thomas Müller. 24-aastane pikakoivaline sakslane, kes on hoolimata oma

noorest eest nüüdseks mängi- nud seitsmes MM-i matšis ja löönud seal kaheksa väravat.

Kuigi teda ei peeta maail- ma jalgpalli säravaks staariks – tegelikult isegi mitte säravaks staariks Saksa koondises –, on tema väsimatult energi- line mäng, hea väravavaist ja no-nonsense-suhtumine see, mis niigi andekat Saksa koondist MM-il inspireerib ja ergutab.

Peale väravate oskas Mül- ler kohtumises dramaatiliselt reageerida Pepe käelöögil, et tuntud portugallasest riukuk-

thäus enne turniiri märkis, et võib-olla ainus asi, millest nen- de koondisel pisut vajaka jääb, on terav, natuke paha poisi tüü- pi pallur, siis pärast kohtumist Portugaliiga on selge, et see pal- lur on sakslastel täiesti olemas.

Tõestas favoriidistaatust

Saksamaa on seega enne MM-i ennustatud suursoosikutest ainus, kes on seni – enne eilset hilisõhtust mängu Brasiilia ja Mehhiko vahel – teinud täiesti veenva esituse ja oma favoriidistaatust veelgi kinnitanud.

Mis saab aga Portugalist? Tundub, et Ronaldo jaks on tõesti otsas ja tema seekord seda meeskonda üksi veda- da ei suuda. Äärmiselt rumala – kuigi mitte ohtliku – pea- toksamisega hakkama saanud Pepet ähvardab teo eest koguni kolme mängu pikkune keeld. Kindlasti on vähemalt kaheks mängust väljas ka rün- daja Hugo Almeida ja kaitsja Fábio Coentrão. Raske ennus- tada, kas Portugal suudab ras-

Müllerit ei peeta jalgpallimaailma, isegi mitte oma koondise staariks.

ke täpselt nii palju kui vaja pro- votseerida, et too punase kaar- di vääriliselt reageeriks. Kui endine tuntud Saksa jalgpall- lur ja mängedžer Lothar Mat-

Hispaania lakub haavu ja plaanib mitut vahetust

Hispaania teekond MM-il võib täna õhtul lõppeda: saan- nud Hollandilt suure ja mees- konda kindlasti muserdanud 1 : 5 koosa, ootab neid ees tei- ne kõva vastane Tšiili.

Tšiili 3 : 1 võit muidu südi- kalt mänginud Austraalia üle näitas, et ka nemad ei jäta oma väravaid lõõmata. Tšiili- liga mängis Hispaania MM-i alagrupis ka neli aastat tagasi ja pidi neid siis samuti pärast kaotust avamängus võitma, et kindlustada edasipääs. Nüüd ei piisa Hispaaniale enda kind- lana tundmisest mitte üksnes võidust – see võit peab olema ka suur, et vähendada väravate

vahet Tšiiliga, sest peaks tšiil- lased viimases mängus Hol- landi alistama, saaksid nemad tänu paremale väravate vahe- le edasi ka siis, kui Hispaania Austraaliat võidab.

Pole veel surnud

Mida siis Hispaania peatreener Vicente del Bosque teeb? Tundub, et tulemas on vähe- malt kaks muudatust: äärerün- dajat David Silvat asendab alg- koosseisus ilmselt Pedro ning kuna eriti lonkas Hollandiga mängus keskkaitsepaari töö, tuuakse kas Gerard Piquéd või Sergio Ramost asendama Javi Martínez. Spekulereitakse ka

selle üle, et Diego Costa alus- tab pingilt ja nii panustab del Bosque Hispaaniale minevikus edu toonud 4-3-3 mänguskee- mile. Patuoinaks tembeldatud väravavahi Iker Casillase välja vahetamisest David De Gea vas- tu pole aga juttu olnud.

Del Bosque usub aga, et His- paania võib veel jalad alla saa- da ja siiski näidata, et väärivad oma esikohta FIFA edetabelis. „Me pole veel surnud, meil on paljugi oelda,” sõnas ta eile.

Austraaliaga kohtuva Hol- landiga on kõik hästi. Vigas- tatuid pole, ilmselt teeb Louis van Gaal väikseid muudatusi mänguskeemis. **• Aet Süvari**

Belgia alistas Alžeeria

Jalgpall. Belgia koondis võttis oma MM-i avamängust Alžeeriaga 2 : 1 võidu. Alžee- ria asus kohtumist juhtima 25. minutil, kui Sofiane Feghouli penaltist värava lõi.

Alles 70. minutil tuli viik, kui belglaste Marouane Fellai- ni peaga palli väravasse põru- tas, võiduvärav sündis kümme minutit hiljem, kui Dries Mer- tens (pildil) palli Eden Hazar- di söödust väravasse lõi. Delfi

TÄNA MM-IL	
MÄNGUD	
 Austraalia Kell: 19.00 Kohtunik: Djamel Haimoudi, Alžeeria	 Holland
 Hispaania Kell: 22.00 Kohtunik: Mark Geiger, USA	 Tšiili
 Kamerun Kell: 01.00 Kohtunik: Pedro Proença, Portugal	 Horvaatia

Thomas Müller (paremal) näitas, et ta oskab mängus kõike: nii vastast (Pepe) ärritada kui ka väravaid lüüa. Foto: AFP/Scanpix

ÜLEEILSED TULEMUSED

G-alagrupp:

SAKSAMAA–
PORTUGAL 4 : 0 (3 : 0)

V: 12. pen., 45., 78.

Thomas Müller,
32. Mats Hum-
mels.

GHANA–

USA 1 : 2 (0 : 1)

V: 82. André Ayew
– 1. Clint Dempsey,
86. John Brooks.

Seis G-alagrupis:

1. Saksamaa 3 punkti, värava- te vahe +4;
2. USA 3, +1;
3. Ghana 0, -1;
4. Portugal 0, -4.

F-grupp:

IRAAN–

NIGEERIA 0 : 0

Seis F-alagrupis:

1. Argentina 3, +1;
2. Nigeeria 1, 0; 3. Iraan 1, 0;
4. Bosnia ja Hertsegoviina 0, -1.

Foto: AP/Scanpix

GO Travel

Lennupiletid • puhkusereisid • laevapiletid

Küsi pakkumist: 631 0110 või gotravel@gotravel.ee

Mägi tõusis Eesti rekordiga Euroopa edetabeli tippu

Foto: Marko Mumm/EKJL

Rasmus Mägi viis Ostravas 400 m tõkkejooksu

Eesti rekordi ajaga 48,87 maailmaklassi.

Andrus Nilk
andrus.nilk@epl.ee

Rasmus Mägi konkureeris kuni lõpuruudustikuni esikoha pärast ja tunnistas Euroopa hooaja parima aja 48,80 jooksnud Suurbritannia kergejõustiklase Niall Flannery nappi, seitsme sajandikulist paremust. Ühtlasi edestas 22-aastane tartlane omakorda kümnevõistluse maailmarekordimeest Ashton Eatonit, kes lõpetas samuti isikliku rekordiga 48,94.

„Flannery oli pisut ees, aga me mõlemad Ashtoniga üritasime teda pärast viimase tõkke ületamist kätte saada,” kirjeldas Euroopa edetabelis teisele kohale tõusnud Mägi haaravat lõpuspurti. „Tõkkelt maha tulles käis mu vasakust jalast kaks korda nõks läbi. See polnud ootamatu, sest jooks oli kiire. Väikesest rütmimuutusest hoolimata jõudsin liidrile lähemale, ent mitte enam mööda.”

Ometi võis mullu suvel Eesti rekordiga 49,19 U-23 vanuseklassi EM-il kolmanda koha saanud Mägi sel hooajal esi-

mest korda oma jooksu kulgemisega rahule jääda.

„Kohe stardist alates oli tunda kiiret jooksu,” tõdes vanemate Anne ja Taivo Mägi juhendamisel harjutav sportlane. „200 ja 300 meetri vahel jooksin paremini kui eelmistel võistlustel ja kaheksan-

sust olin muidugi kaugel. Kui arenguvaru ei näeks, võiks kohe hooaja lõpetada.”

Laupäeval esindab Mägi Eesti koondist Tallinnas peetaval võistkondlikul EM-il. Tema kõige tugevam rivaal on laupäeval Iirimaa rekordi 48,90 püstitanud Thomas Barr.

„Ta on ettearvamatult kuju,” sõnas Mägi. „Kõigepealt püüan säästliku energia-kuluga koju tagasi sõita ja siis vaata me edasi.”

Ostravas püstitati ka maailma hooaja tippmarke. Ungarlane Kristian Pars heitis vasarat 81.57 ja keenialane Caleb Ndiku jooksis 3000 m ajaga 7.31,66. ●

Rütmimuutusest hoolimata jõudsin liidrile lähemale, ent mitte enam mööda.

Pidev edasimineku

Mägi on 18 päeva kestel võistelnud kolm korda ning saanud kirja ajad 49,67 (2. koht Münchenis), 49,88 (3. Oslos) ja eile 48,87, mis annab maailma edetabelis kaheksanda koha.

„Kui pärast Oslo võistlust tekkis võimalus startida ka Ostravas, võtsin selle pakkumise meelsasti vastu, et ennast heas konkurentsist veel kord proovile panna,” nentis Mägi. „Võistlemise võimalusi tuleb kasutada, samal ajal olen jätkanud sihipärase valmistumise augustikuiseks EM-iks. Ideaalsest jook-

EUROOPA TIPP

2014. aasta Euroopa paremad 400 m tõkkejooksus:

48,80 Niall Flannery (SND 1991), SUURBRITANNIA

48,87 Rasmus Mägi (SND 1992), EESTI

48,90 Thomas Barr (SND 1992), IIRIMAA

48,95 Deniss Kurdjajev (SND 1992), VENEMAA

48,95 Rhys Williams (SND 1984), SUURBRITANNIA

Mullusel MM-il Moskvast jõudis Rasmus Mägi poolfinaali.

Laasma loodab kodupubliku tulisele toetusele

Naiste odaviske Eesti rekordi omanik Liina Laasma otsustas pärast esmaspäevast odaviske treeningut, et tuleb nädalavahetusel Tallinnas peetaval võistkondlikul Euroopa meistrivõistlustel Eesti koondise au kaitsma.

„Esmaspäeval oda visates õlg Liinale valu ei teinud, siis otsustasime, et tuleb oma riigi eest välja minna. Teiste meie naisodaviskajate tulemused jäävad sellise tasemega võistluse jaoks tagasihoidlikuks,” sõnas treener Toomas Merila.

Märtsis püstitas Laasma heitealade talvistel Euroopa karikavõistlustel Portugalis Eesti rekordi 63.17, kuid seejärel pole saanud enda võimeid proovile panna. Kõigepealt ravis ta varbavigastust, mai algusest saadik tegi talle valu õlg.

Möödunud nädalal tegi Laasma Audentese spordihallis tehnikatreeningut. „Tehniline külg pole korras, aga sellepärast ei tasu muretseda,” nentis Merila.

Meeste odaviskes esindab Eestit Risto Mätas, kes kindlustas koha Eesti koondises pühapäeval Tartus Sule mälestusvõistlustel saavutatud tulemusega 80.63. Seljavalu tõttu tegi ta üksnes kaks katset. ●

Andrus Nilk

SKOORI DIGILEHEGA!

BRAZIL WORLD CUP 2014

5x

1x

20x

Telli nüüd Eesti Päevalehe digileht ja võida uhke Samsungi LCD TV ning Andres Operi autogrammiga Adidase jalgpalle ja T-särke!

DIGILEHT MMi AJAL -25%

MMi ajal 20 eksklusiivset lugu suurimatest jalkastaaridest ainult Eesti Päevalehe digilehes

Oleee-ole-ole-oleee! Skoori siin >> www.epl.ee/mm

Lisainfo: klienditugi@lehed.ee, tel 680 4444

kuulutused.lehed.ee

Kuulutuste tellimine lihtsamast lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutused.lehed.ee, e-postiga liis.aru@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

MAALEHE ROOSIRAAMAT

Annela Orasi

„Maalehe roosiraamat” kummutab eksiarmuse, et roosikasvatus nõuab erilisi teadmisi ja oskusi. Teos pakub lihtsaid juhtnööre, kuidas leida oma aeda sobivaid ja vastupidavaid sorte. Õiged sordid hästi valitud kasvukohas rõõmustavad aiaomanikku pikki aastaid. Lisaks sisaldab käsiraamat hulgaliselt näpunäiteid aiaplaani koostamiseks, istikute valimiseks, istutuskoha ettevalmistamiseks, taimede hooldustöödeks ning haiguste ja kahjuritega võitlemiseks.

Tellimiseks helista telefonil 680 4443 või külasta meie kodulehte www.healugu.ee

EESTI EKSPRESS

25 AASTAT SÕLTUMATUT NÄDALALEHTE

Minister plaanib lammutada lasteaiasüsteemi

Suur graafik:

EESTLASTE TITETEGU

Kuidas Riigikogu liikmest sai parkimiskontrolör

Nüüd KOLMA-PÄEVITI!

Osta jaanipäevaks sisukat lugemist kaasa!

FORUM CINEMAS TOOB TEIENI SUVEHOOAEG 2014

The Metropolitan Opera HD LIVE ENCORE

Giacomo Puccini LA RONDINE

25. JUUNI KELL 20.00
KINODES COCA-COLA PLAZA, EKRAAN JA ASTRI

The MET Live in HD sarja suurtoetaja The Neubauer Family Foundation

Rahvusvaheline suursponsor Bloomberg

HD ülekannet toetab Tall Brothers

JUST HÄBÜ FILMID

KINKEPILETID SUVEKS

-37%

3 KINKEPILETIT 16 € (TAVAHIND 25,20). VAATA PAKKUMIST: WWW.FORUMCINEMAS.EE/SUVIKINOS

Suveks maale

Eesti Päevaleht

Võta Eesti Päevaleht suveks maale kaasa!

Suuna oma lehetellimus mugavalt ja tasuta suvekoju.

Klienditugi: tel 680 4444 või klienditugi@lehed.ee

Kuulutuste tellimine lihtsamast lihtsam!

Telli kuulutus Eesti Päevalehte, Eesti Ekspressi ja Maalehte ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu internetipangas.

kuulutused.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga liis.aru@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

Müük

• Müüa lahustivaba vannimaale koos paigalduse ja garantiiga.

Tel 558 1222.

• Linaskimaimude-, männitõrva-müük. Tel 5628 7770.

Rent

• Omanikult krt TLN 5089052

Teenus

• Kaardid ennustavad

Tel 900 1727. 24h. h. 1,09 €/min

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepu eest head hinda.

Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

TALLINNA KREMATORIUM

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäevaringelt kogu Eesti piires. Tuhastamismatus soodsaima hinnaga. Kõik matuseteenused. KAKS KABELIT. Suurim urnivalik Eestis. Tel 623 8808 24h

www.krematoorium.ee

Avaldame sügavat kaastunnet Liina Vroole elukaaslase

PEETER KOKOREVI

kaotuse puhul
Töökaaslased
Häirekeskusest

Avaldame sügavat kaastunnet Marju Preegelile armsa ema

AITA MÄRTSONI

surma puhul
Keila Tarbijate Ühistu

Südamlik kaastunne Varjele kalli isa

ENDEL VANATOA

surma puhul
Töökaaslased
Tallinna piiripunktist

Südamlik kaastunne Marika Sepale

EMA

kaotuse puhul
Kolleegid Politsei- ja Piirivalveametist

Avaldame sügavat kaastunnet Marika Savile armsa isa

UDO TÕÜRI

surma puhul
Keila Tarbijate Ühistu

Tallinna Tehnikakõrgkool mälestab kauaaegset kolleegi

MALLE PALMI

ja avaldab kaastunnet poeg Indrekule

Hõbevalge on lahkuja vari... /D. Kareva/

Meie siiras kaastunne Juta Raidalile

EMA

surma puhul
Kolleegid AS Eesti Tekstiil

JAAANIPÄEV

Eesti Vabaõhumuuseumis
23. juuni kell 19:00 – 00:00

Väikeste Lõõtspillide Ühing,
Leigarid, Raimo Aas jpt

TULE PEOPLE!

www.evm.ee

ROCCA AL MARE
EESTI VABAÕHUMUUSEUM
Ajak on lugu

ILM

EESTIS

Tallinn

+7...+14

Narva

+6...+14

Kärdla

+9...+14

Haapsalu

+8...+14

Paide

+4...+14

Pärnu

+7...+14

Tartu

+5...+13

Viljandi

+4...+15

Valga

+4...+13

Võru

+4...+12

Kuressaare

+9...+15

Neljapäev

+15...+19

Läänekaare tuul 2–7 m/s

Reede

+13...+19

Muutliku suunaga tuul 3–7 m/s

MAAILMAS

Vilnius	vahelduv	+8...+17
Riia	hoovihm	+8...+16
Helsingi	hoovihm	+6...+15
London	päike	+13...+21
Kiiev	pilves	+10...+18
Pariis	päike	+12...+23
Berliin	vahelduv	+11...+23
Ateena	päike	+23...+31
Moskva	vahelduv	+9...+13
Peking	pilves	+19...+30
Tokyo	hoovihm	+20...+24
Tenerife	vahelduv	+18...+24
Kairo	päike	+20...+38
Sydney	päike	+13...+16
New York	vahelduv	+21...+31
Miami	hoovihm	+24...+27
Vancouver	vahelduv	+9...+22
Brasília	pilves	+16...+25

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon
08.55 Taevasina, 23/24 (Norra 2008)
09.40 Ilus maa: August Kitzbergi muuseum (ETV 2011)
09.55 Terevisioon*
11.55 Elininõ: Veski (ETV 2006)
12.25 Ajavaod. Ärimehed: Joh. Lorup (ETV 2013)
12.55 Puudutuse aeg: Maris Hellrand*
13.00 Riigikogu infotund
14.00 Jüri Järvet (Eesti Telefilm 1970)
14.30 3 hitti: 1970ndad (ETV 2011)
14.45 Mahemaa, 2/4 (ETV 2012)*
15.15 Taevasina, 23/24 (Norra 2008)*
16.05 Holby City haigla: Riisutud (Holby City, inglise 2000)
17.05 Mõistlik või mõttetu (Eesti 2013)
17.35 Meie inimesed: Juta (ETV 2013)
18.00 Õnne 13 (Eesti 2011)
18.30 Aktuaalne kaamera

18.45 Jalgpalli MM 2014: Austraalia – Holland
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.35 Inimõju loodusele, 15/20: Ujuvad lillefarmid, Mehkhiko (Inglise 2012)
21.40 Jalgpalli MM 2014: Hispaania – Tšiili
00.00 Jalgpalli MM 2014: Kokkuvõte. Austraalia – Holland ja Hispaania – Tšiili
00.50–03.00 Jalgpalli MM 2014: Kamerun – Horvaatia

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 779
06.50 Manhattani tuhkatriinu*, 161
07.40 Imeline võlukunst
08.05 Suverepoter*
09.05 Armastus ja karistus*, 7
11.05 Kodus ja võõrsil, 5781
11.35 Mängufilm Rosamunde Pilcher – Aprillilumi (Rosamunde Pilcher – Schneesturm im Frühling, Saksamaa 1996)
13.30 Krimi*
14.00 Lindprii: Charlie
14.55 Punased roosid, 780
16.00 Küladetektiivid, 17: Ohtlik sõprus
17.00 Manhattani tuhkatriinu, 162
18.00 Armastus ja karistus, 8
20.00 Suverepoter

21.00 Suur lotokolmapäev – Rooside sõda
22.00 Bingo Loto Puhkuseloos
22.30 Naabriprika: Külalised teisest ilmast
23.30 Elav märklaud: Ohtlikud suhted
00.30 Memphise detektiiv: Vereloi-gud Ferthmore'is
01.25 Seadusesilm: Pikanäpumees
02.10 Vampiiripäevikud: Mõrv
02.50 Mentalist: Tulekera
03.30 Suverepoter*
04.20 Krimi*
04.45 Rooli võim*
05.10 Küladetektiivid*, 17: Ohtlik sõprus

TV3

06.15 Pop Pixie, 9
06.25 Pop Pixie, 10
06.40 Nõiad
07.05 Käsna-Kalle Kantpüks
07.30 Madagaskari pingviinid 2, 5
07.55 Armastuse pisarad, 17*
08.55 Kirgedes torm, 1406*
09.55 Vaprad ja ilusad, 6750*
10.25 Top Shop
10.40 Vaid Venemaal pluss
11.10 Kättemaksukontor 6, 9*
12.10 Ootamatult isaks 3, 11
12.35 Ootamatult isaks 3, 12
13.05 Suvesangarid, 9*
13.35 Kupli all 1, 3: Inimjaht*
14.30 Seitsmes taevas 9, 17
15.25 Vaprad ja ilusad, 6751
15.55 Armastuse pisarad, 18
16.50 Midsomeri mõrvad 3, 4
19.00 Seitsmesed suvesadamas
20.00 Kättemaksukontor 6, 10

21.00 Juurdlust viivad läbi sensitiivid
22.00 Suvesangarid, 10
22.30 Suletud uste taga 4, 2
23.30 Top Gear USA 2, 3
00.30 Firma 1, 1: Esimene osa
01.20 Kondid 6, 23: Mängu pööre
02.10 Louie 3, 4: Issi pruut, osa 1
02.40 Võta või jäta
03.45 Vaid Venemaal pluss*
04.10 Suvesangarid, 10*
04.35 Seitsmesed suvesadamas
05.25 Suvesangarid, 10*
05.50 Vaid Venemaal pluss*

ETV2, TV6, KANAL 11, KANAL 12

ETV2

07.30 Kiisu Miisu enneolematud seiklused*
07.40 Loomaia tee 64* **07.50** Stella ja Sam*
08.05 Geronimo Stiltoni lõbusad lood* **08.30** Väikese Muti seiklused* **08.35** Arva ära, kui palju ma sind armastan* **08.45** Lastetuba **09.00** Rakett 69 (ETV 2014)* **09.30** Püramiidi tipus **10.00** AegRuum. Kood, 3/3* **10.55** Klas-sika koos Klasiga **11.55** Klassikatahed 2013 **13.15** Jalgpalli MM 2014: Venemaa - Lõuna-Korea* **15.00** ERR-i uudised **16.20** Eesti muu-sikavideod (ETV 2013) **16.50** Kirjandusfestival HeadRead: Lionel Shriver* **17.30** Töötuba: Hõõvel **18.00** SimsalaGrimm **18.25** Väikese Muti seiklused **18.35** Beni ja Holly väike kuningriik **18.45** Eddie ja karupätsu **18.55** Kiisu Miisu enneolematud seiklused **19.05** Sõprade linn **19.20** AK (viipekeeles) **19.30** AK (vn) **19.45** Tubane suvi (ETV 2007) **20.15** Bollywood Boulevard (Prantsuse 2011) **21.10** Surma õukond, 2/3 (Inglise 2012) **22.00** Eesti lood: Veel üks laul (Eesti 2013) **22.30** 4x4. Tai-mõr ja Jamal, 1/9* **22.55** Valentino - viimane moekeiser (USA 2008)* **00.30** Rock Summer 25: Mumii Troll ja Vaiko Eplik (ETV 2013)

TV6

06.00 Power Hit Radio - KICKSTART **08.30** Seitsmesed suvesadamas **09.30** Kodu keset linna **10.00** Kutsuge Cobra 11 **11.00** Clover-field (USA 2008) **12.35** Betty White ja ulakad vanurid **13.10** Top Shop **13.30** Kodu keset linna **14.00** Kutsuge Cobra 11 **15.00** Malaisia **16.00** Kutsuge Cobra 11 **17.00** A-Rühm **18.00** Perepea **18.30** Simpsonid 2/9 **19.00** Kuidas ma kohtasin teie ema 4/17, 18 **20.00** Perepea **20.30** Simpsonid **21.00** Betty White ja ulakad vanurid **21.30** KINOÕHTU: Orkide sõjad (USA 2013) **23.25** Euroopa Pokkeriturnee (7) **00.25** Kuidas ma kohtasin teie ema 4/17, 18 **01.25** Betty White ja ulakad vanurid **01.50** Malaisia **02.40** Power Hit Radio - KICKSTART **04.30** Kodu keset linna **05.00** Seitsmesed suvesada-mas **05.50** Uudistemagasin

Kanal 11
05.30 Manhattani tuhkatriinu, 96 **06.20** Totaalne ärkamine! **08.15** Punased roosid, 653 **09.15** Emmerdale*, 207 **09.45** Külade-tektiivid, 203 **10.45** Südametukse, 87 **11.45** Top Shop **12.00** Poissmees*, 7 **13.50** Staa-

HOROSKOOP

JÄÄR Päev sobib kunsti, loomin-gu ja pisut veidrate asjadega te-gelemiseks. Asjalikele äriinimes-tele on aeg uinutav ja valvsust vähendav. Maga korralikult!

SÕNN Sa pole sugugi asjalikul lainel, parema meelega hulgu-sid hoopis õiste linnatulede all. Tähtsaid otsuseid langetada pole seega soovitatav.

KAKSIKUD Oled emotsionaalne ja osavõtlik ning see soodustab suhete loomist. Samuti oled tundlik ilu eriliste ja müstiliste aspektide vastu.

VÄHK Sinu roll ühiskonna liikmena võib nüüd olla olulisem ja rohkem fookuses. Tuleb olla vastutusvõimeline ja mitte kedagi tühjade lubadustega alt vedada.

LÕVI Ülepingutatud enesekind-lus ei pruugi kasuks tulla. Keegi paneb ehk sööda välja. Ära usalda inimesi, keda sa ei tunne. Sind võidakse ära kasutada.

NEITSI Sinus ärkab kas boheem-lane, elukunstnik või oskuslik võrgupunuja. Samuti on sul endal oht sattuda kellegi võrku või püünisesse.

KAALUD Võimalik, et sa ei tunne end kõige paremini – oled tund-lik ümbritseva keskkonna, külma ja niiskuse ning võib-olla mõne (toidu)aine vastu.

SKORPION Su eluhoone aknad säravad kõigis vikerkaarevär-vides – meeled on tegeusad. Kui vähegi liigutad ja kerksed, saa-vutad suurepäraseid tulemusi.

AMBUR Hästi edeneb loomin-guline töö, kuid praktilistes asjades võid vigu teha. Sulle on tähtis harmoonia. Paraku tekita-vad palju asjad närvilisust.

KALUKITS Tegeled palju enese-vaatlusega – sellest ka võimalik hajameelsus. Analüüsid inimesi ja iseennast ega jäta aega spon-taanse rõõmu jaoks.

VEEVALAJA Suhted, kokkulep-ped, lubadused, koostöö on märksõnad, mis võivad sind ahistada. Võid tajuda, et teised piiravad su tegevusvabadust.

KALAD Oled kummalises mee-leolus ja hajameelne, võid äri- ja rahaasjus teha valearvestuse. Vajad väikest muutust – eelkõi-ge suhtumises.

Eesti Päevaleht, kolmapäev, 18. juuni 2014, tel: 680 4400, e-post: kultuur@epl.ee

TÄHELEPANEK

Smilers üle kõige

Mart Niineste

muusikatoimetaja

seostus kohe Smilersi albumiga „Õhus on Smilers“.

Sama tunne, et keegi on hoo-lega Smilersit kuulanud ja proo-vib nüüd popp ning noortepära-ne olla, tabas ka Tanel Padari ja The Suni talvise singli „Päevast päeva“ puhul. Needsamad kesk-teeroki võtmes avataktid, inim-suhetest rääkiv tekst ja tuttavlik kõlapilt, meenusid Smilersi albu-mid „Jalgpall on parem kui seks“ ning „Ainult unustamiseks“.

Ma olen ikka arvanud, et Terminaator on meie oma Bon Jovi, ja eeldanud, et Jaagup Kreem oskab omas mullis vääri-kalt vananeda. Padar on mee-le-lahutaja, tema peabki kogu aeg moodne ja meeldiv olema. Aga ikkagi – kas need sarnasused tee-vad nüüd Smilersist peavooluta-sandil kõige kõvema Eesti bändi?

RISTSÖNA

1558	sööda-siirup maastiku-sõiduk	saamatu muuseum Pariisis	tagapõhi Arno Tali õpetaja	väärt-paber USA korv-palliliiga	köögi-riist	mõis Jär-vamaal-ekvi-valent	radiaan-kaabus-kasv	peapesu spioon	riik Lõuna-Amee-rikas
oda-viskaja endine erakond									
kerglane									
patarei tüüp									
kont									
metsatu mägi tundras									
rohttaim									
tangaine									
koomiline näidend									
vahialune									
vesine talveilm									
kerge päät									
ette-makse kirglik soov									
"Vennas-konna" laulja									
Aloe									
USA bänd									Super KUMA

SUDOKU Pappocom

Lahendused ja vihjed. www.sudoku.com

			6		9			
6							4	9
	3		4			8		
9		5			7		1	
			9		5			
	8		1			9		7
		3			6		2	
2	7							8
			3		4			

Eelmise mängu lahendus.

8	1	3	4	6	9	2	5	7
9	7	5	3	1	2	8	6	4
6	4	2	5	7	8	3	9	1
3	6	4	8	2	7	5	1	9
2	9	7	1	4	5	6	3	8
1	5	8	9	3	6	4	7	2
7	3	1	2	5	4	9	8	6
4	8	6	7	9	3	1	2	5
5	2	9	6	8	1	7	4	3

Silicon Valleys tegutsev Eesti startup Marinexplore, mis seni on kogunud ja analüüsinud maailma ookeanide- ja mereandmes- tikku, muutis nime Planet OS-iks. Uues plaanis kaasatakse ka mais-

maa-andmestik, mis kogutakse tohutust hulgast maal ja õhus paiknevatest sensoritest. Läbi ühte platvormi tehakse info reaajas kättesaadavaks valitsus- tele ja ettevõtetele. **PlanetOS**

Kumera ekraani efekt aitab kodus tõelise kino elamust luua. Istuma peab siis aga täpselt teleri ees, nii et ekraani iga nurk on vaataja silmast sama kaugel.

Samsung 65" HU8500 Curved UHD 4K LED

- **Ekraanitüüp:** kumer LED
- **Lahutusvõime:** 3840 x 2160
- **Nutifunktsioonid:** jah
- **3D-tugi:** jah
- **Hind:** 4490 eurot (Elion)

Ulmeliselt hea televiisor paari filmi vaatamiseks

Test

Hans Lõugas
tehnoloogiatoimetaja

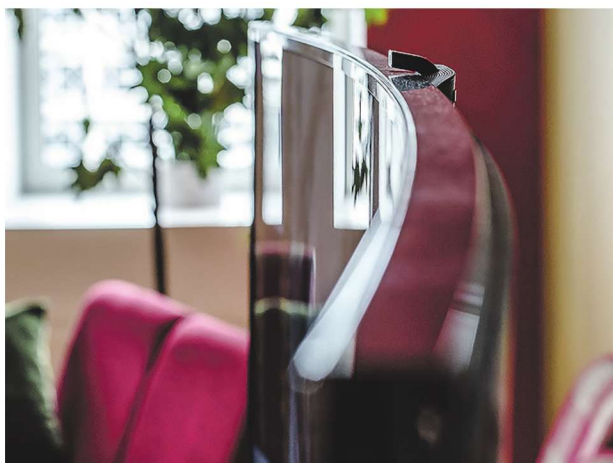
Kumera ja väga terava ekraaniga telerid näitavad ülihead pilti, aga korraliku sisu nende jaoks napib.

Enne käimasolevaid jalgpalli maailmameistrivõistlusi nägid Eesti elektroonikamüüjad väidetavasti tavalisest rohkem ostlejaid, kes pistisid oma ostukorvi uue teleri. Riulitel on lai valik, kuid Eesti poodides on nüüd selle aasta kõige silmatorkavamad uued televiisorid. Nende ekraan on nõgus ja ultrakõrge resolutsiooniga.

Uudne kaup on veel üsna vähe levinud ning tegelikult toodavad maailmas ja müüvad Eestis selliseid pildikaste ainult kaks firmat: konkureerivad Lõuna-Korea elektroonikagigandid LG ja Samsung, millest viimase mudel oli katsetamiseks ka Eesti Päevalehes.

Kõigepealt tuleb ära öelda põhiline hinnang: sellise teleri pilt on silmanähtavalt teravam, kaardus ekraanil vaatajat rohkem haarav ning kokkuvõttes ääretult realistlik. Kuid hinnangu juurde käib ka hulk agasid.

Ekraani kumerus on Samsungi (aga muide ka LG) teleritel täpselt piisav, et see silma torkaks, kuid totakaks ei muutuks. Väidetavasti on sel-

Ekraani kumerus on piisav, et see silma torkaks, kuid totakaks ei muutuks.

Fotod: Tanel Meos

line nurk suhteliselt lähedane inimsilma loomulikule kumerusele ja võib-olla teebki just see ekraani kõveruse üsna mõnusaks.

Efekt kipub kaduma

Probleem on see, et pisut tsentrist eemal istudes pole teleriekraani iga nurk enam vaataja silmast sama kaugel. Nii kaob kumera ekraani efekt, kuigi Samsungi LED-ekraani tehnoloogia pakub ka suurte vaatenurkade alt head pildikvaliteeti. Teine suurem aga on peegeldused: koduses elutoas hakkab kumer ekraan üllatavalt segavalt peegeldama. Ilmselt sobibki see tõelise kodukino jaoks, kus tuba pimedaks tehakse.

Televiisor näitab pilti, mis koosneb neli korda suuremast hulgast punktikestest kui senine tipp tehnoloogia HD ehk

kõrglahutus. Seda nimetatakse ka UHD (ultra-HD) ehk levinumalt 4K pildiks. Ja see on tõepoolest nii terav ja realistlik pilt, et paneb alguses optilisi signaale tõlgendava aju justkui kihilema.

4K suurim häda on aga sisu nappus ehk klassikaline muna ja kana probleem. Videolaenu-

Teler üritab kehva kvaliteediga pildi suure ekraani jaoks nutikalt sobivaks teha.

tused, rääkimata telekanalistest ei paku 4K pildiga filme või saateid, sest vaatajaid on vähe. Vaatajal pole aga põhjust 4K telerit osta, sest ükski telekanal sellist pilti ei näita.

Eestis on olukord aga pigem teises äärmuses. Meie

Mis on mis?

Lühend	Resolutsioon	Näide
SD	640 x 360	Eesti telekanalid
720-HD	1280 x 720	ETV HD, mis on kunstlikult SD pildist suuremaks venitatud
Täis-HD	1920 x 1080	Tavapärased parima kvaliteediga telerid
4K (UHD)	3840 x 2160	Uued eriti terava pildiga telerid

kanalid edastavad telepilti standardkvaliteedis, mis on HD-pildist kolm korda kehvem ja 4K pildist koguni kuus korda kehvem.

Appi tõttab tehnoloogia *upscaling* ehk kõrgemale tasemele viimine, mis tähendab, et teler üritab nutikalt kehva kvaliteediga pildi suure ekraani jaoks sobivaks teha. Ehk kui pildil on kõrvuti valge ja punane täpp, paneb teler pilti suuremaks venitades nende vahele roosa ja tänu sellele saab lõpptulemus mahedam.

Samsung annab igale teleri ostjale kaasa ka väikse karbi 4K resolutsiooniga filme ja kontserdisalvestusi, mis on nagu narkarile tasuta doosi jagamine. Sealt näeb näiteks Hollywoodi ulmekaid

„X-Men” või „Batman”, mis on 4K kvaliteedis tõesti silmanähtavalt ägedamad.

Aga kaua sa ikka ühte ja sama filmi vaatad? Kui hea kraam otsa lõpeb ja tuleb vaadata tavalist koledat telepilti, on võõrutusnähud kerged tekkima.

Ilmselt on kumerate 4K telerite suurim aga nende hind.

Kumer ekraan on küll uudsus, aga 4K pildiga teleri võis juba mõni aeg tagasi rohkem kui 20 000 euro eest kätte saada ja sellega võrreldes on hind kolinal alla tulnud. Kumera 4K teleri saab kätte 4000–5000 euroga. See on aga ikkagi viis kuni kümme korda kallim kui tavaline hea teler. Kas see kumera superterava pildiga kodukino on sellist hinda väärt? Sõltub sellest, kui väga te filme „X-Men” ja „Batman” armastate. ●

DELFI FORTE

FORTE LOETUIMAD UUDISED

Sügaval Maa sisemuses on suur „ookean”

Rahvusvaheline geoloogide rühm leiab arvutimodelite, laborikatsete ja seismiliste lainete analüüsimise alusel, et vahevöö ülas osas võib olla kuni kolm korda rohkem vett kui maailma kõigis ookeanides kokku, vahendame ERR-i teadusuudiseid.

Sajandeid šokeerivat nime kandnud küla otsustas seda muuta

Hispaania loodepiirkonnas asub maaliline väikelinn, mis juba sajandeid on kandnud nime Castrillo Matajudíos, mis tõlkes tähendab „juuditapu laager” või „juuditaja laager”. Pärast mai lõpus peetud referendumit on linlased otsustanud oma kodupaiga nime muuta. Edaspidi hakkab asula kandma nime Castrillo Mota de Judíos („juudimäe laager”).

Kohus peab otsustama, kas pühamees on surnud või ainult mediteerib

Ühe India jõukama usujuhi perekond ja jüngrid on alustanud kohtulahingut küsimuses, kas guru on surnud või väga sügavasse meditatiivsesse transsi langenud. Tema pühaduse Shri Ashutosh Maharaj jüngrid ei luba perekonnal surnukeha tuhastamise eesmärgil teisaldada. Nad väidavad, et guru on tegelikult endisel elus ja viibib äärmiselt sügavas mõtlus seisundis.

Alkoholiaure püüdvad laserid: ka kõige õnnelikum joobnud juht jääb vahele!

Napsitanud juhtide püüdmi- seks pole tulevikus enam vaja massilisi politseireide. Selle asemel jälgivad maanteed laserid, mis püüavad autodest etanooliaure ja teatavad patustanud juhi numbrimärgi politseile, vahendame Novaatorist. Ajakirjas Journal of Applied Remote Sensing ilmunud uurimuses kirjeldasid Varssavi sõjatehnikailikooli teadlased seda süsteemi.

Kuidas sünnib muinasjutt: antropoloog selgitas välja Punamütsikese päritolu

Uuringud näitavad, et tuntud muinasjutt Punamütsikesest tekkis Kesk-Euroopas 900 aastat tagasi ning levis sealt edasi Aasiasse ja Aafrikasse. Durhami ülikooli antropoloog Jamshid Tehrani kasutas muinasjutu juurte väljaselgitamiseks bioloogias tuntud meetodit, vahendame ajakirjast Imeline Ajalugu. Tehrani uurimus kummutab seega väite, et muinasjutt pärineb Hiinast. ● Loe pikemalt veebilehelt forte.delfi.ee

EUROOPA OTSUSTAB 5G TULEVIKU KOOS LÕUNA-KOREAGA

Euroopa Komisjoni digitaalvolinik Neelie Kroes tegi kokkuleppe Lõuna-Koreaga, mille järgi peaks ühiselt järgmise aasta juuniks kokku lepitama, mida „5G mobiilne andmeside“ täp-

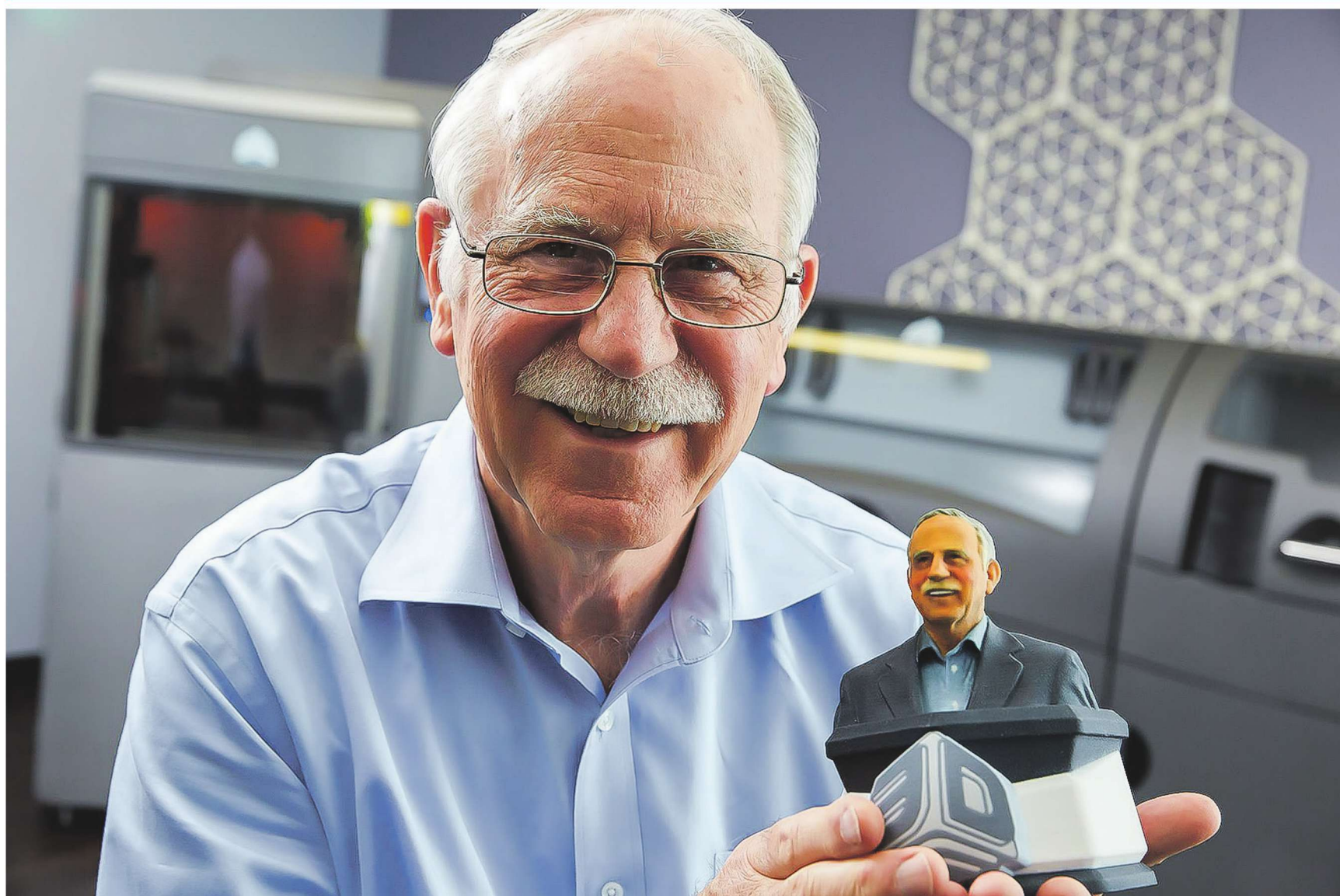
selt tähendab. Aimdust, kui kiire ühendus võiks 5G-ks kvalifitseeruda või millal esimesed proovid teha, veel pole. Seni tuleb läbi ajada 3G või heal juhul 4G-ga. **FierceWireless**

USA PANEB MÜÜKI HUNNIKU BITCOIN'E

Seni on üks maailma suurimaid krüptoraha valdajaid olnud Ameerika Ühendriikide valitsus, kuna FBI konfiskeeris tuhandeid bitcoin'e illegaalse online-turuplatsi sulgemisel. Nüüd otsus-

tas USA maha müüa 29 656 bitcoin'i, mille turuhind on rohkem kui 13 miljonit eurot. Suur pakkumine viis krüptoraha kursi langusse, kuid see stabiliseerus kiiresti. **BBC**

Charles Hull sai auhinna 3D-printimise tehnoloogia eest. Fotol on ta iseennast kujutava 3D-printimisel saadud kujukesega.

Foto: www.epo.org

Euroopa tehnika-Oscari said QR-kood ja 3D-printimine

Leiutajate konkursil märgitakse ära kõige nutikamate ideede autorid, kes meie elu mõjutavad.

Telegramm

Hans Lõugas
Berliin

1983. aasta hilisõhtul helistas Charles „Chuck“ Hull koju ja hüüdis juba voodisse pugenud naisele: „Võta nüüd oma pidžaama seljast ja tule ruttu laborisse!“ Tol õhtul 31 aastat tagasi leiutas Hull sellise plasti kiht kihi kaupa kokku kleepimise tehnoloogia, mida hakati nimetama 3D-printimiseks. Sisuliselt saab 3D-printerisse saata faili soovitava objektiga ja masinast tulebki välja reaalne füüsiline objekt. „3D-printimisel on palju rohkem rakendusi, kui ma oleks osanud üldse ette näha,”

nentis Hull tagasi vaadates. Tänavu peaks näiteks esimene 3D-printer jõudma Maa orbiidil tiirlevasse kosmosejaama, kus sellega laevale varuosi prinditakse.

Hull pälvis eile Berliinis Euroopa leiutaja auhinna mitte-eurooplase kategoorias. Tegu on justkui Euroopa tehnika-Oscariks nimetatud tunnustusega, millega tähistatakse leiutisi, mis on inimeste elu mõjutanud valdkondades, nagu meditsiinis, arhitektuuris, keskkonnatehnoloogias, IT-s, telekommunikatsioonis või hoopiski uues seniolematus vallas.

Suuremate tööstuslike leiutiste seas kandideerisid Euroopa patendiameti välja antava-

le tehnika-Oscarile kolm leiutist. Itaalia insenerid on välja mõelnud innovaatilise betoonisegu, mis hakkab päikesevalguse toimel siduma õhus hõljuvaid osakesi. See aitab luua õhusaastet vähendavaid hoonefassaade.

Töö käib 5G kallal

Ericssoni inseneride leiutis levib juba enamiku eestlaste juures. Nemad on panustanud suure osa sellest, mida nimetatakse 4G mobiilseks interne-

valehele. Seepärast pole mõtet imestada, mille kallal Parkvall nüüd töötab – järgmise põlvkonna andmeside, mille turundajad suure tõenäosusega ühel hetkel 5G-ks ristivad.

Lõpuks pälvis tööstuse kategoorias auhinna aga Belgia-Prantsuse farmatseutide duo, kes leiutasid üle 40 aasta uue ravimi tuberkuloosi vastu, mis on tõhus isegi haiguse multiresistentsete vormide puhul.

Elutööpreemia saanud erakordne leiutaja Artur Fischer on juba 94-aastane, kuid mõtleb ikka uusi asju välja. Tema ilmselt kuulsaim mõttetöö vili on plasttüübel, mis hoiab kruvid kindlalt seinas.

Väiksete ja keskmise suurusega ettevõtjate seas pälvisid aasta leiutaja tiitli kolm Taani inseneri, kes mõtlesid välja loodusest inspireeritud

membraani vee puhastamiseks – see on energiasäästlikum ja tõhusam kui senised vahendid.

Nähtamatu, kuid oluline asi on kahe Rootsi naise leiutatud jalgrattakiiver, mis näeb välja kui suuremat sorti sall. Kukkumisel reageerivad „salli“ sees olevad andurid ja puhuvad välgukiirusel täis pea ümber õhkpadja-kiivri.

Aasta leiutaja valimisel said oma sõna öelda ka tavalised eurooplased, kes andsid oma hääle hoopis Jaapanist pärit meeskonna poolt. Need insenerid leiutasid kahemõtmelise ruudumustri, mille sees on masinloetav kood. QR-koodina tuntav vahend seob füüsilise ja virtuaalse maailma, näiteks on paljudes paberajalehtedes QR-koodid, mida telefoniga pildistades saab avada videoloo. ●

Ajakirjaniku reisikulud Euroopa leiutaja auhinna üleandmisele kattis Euroopa patendiamet.

Hiinlased tulevad!

Leiutamine toob inimesteni uued tehnoloogiad, see omakorda elavdab majandust ja peaks kaugemas plaanis tõstma meie heaolu. Ent ükskõik kas kõneleb kõrge riigiametnik, üleeuroopalise ameti juht, paksu rahakotiga investor või akadeemilise taustaga teadusasutuse juht, kordub ikka üks ja sama mure: kuidas me saaksime Euroopasse rohkem startup-firmasid ja kuidas nende loomiseks raha leida? Kõik loodavad uute ideede asjus just startup'idele.

Praegu asutatakse Euroopas iga miljoni inimese kohta aastas kaks edukat startup'i ehk idufirmat. Aga vaja oleks umbes kümme korda rohkem, muidu jääme Helmut Schönerbergeri sõnul USA ja eriti Hiina kõrval sabassõrkijateks. Agarat tööd sel suunal teevad Euroopa ülikoolide juurde asutatud keskused, kuhu on koondatud start-up kapital, teadmised ja mentorid startup-ettevõtete arendamiseks. Edukamad neist on näiteks Helsingis tegutsev Aalto, Barcelonas 22@ ja Münchenis Unternehmung. „Meil toimub nii palju põnevaid asju, aga keegi ei tea neid. Nad on justkui salajased tšempionid,” ohkab Schönerberger, kes on Unternehmungumi tegevjuht. Münchenis töötas üks startup näiteks välja umbes prügikonteinerisuuruse kasti, mille sisse saavad tootmisettevõtted juhtida muudest masinatest tulevaid jääksoojuse – välja tuleb aga elekter. Teine arendab aga süsinikkiust tehnoloogiasid, mis lubavad teha praegustest oluliselt kergemaid autosid.

Kui vaadata patentide registreerimist, on Euroopa USA-ga üsna konkurentsivõimeline. Paljudes valdkondades alates biotehnoloogiast kuni mootoriteni registreeritakse Euroopas rohkem patente kui teisel pool ookeani, meditsiini valdkonnas on seis võrdne, kuid IT-s USA juhib. Patentid ehk kaitsitud ideed on aga ainult üks osa valemist, lisaks on vaja inimesi, toetavat keskkonda, raha, koostööd alustavate ja juba suurte ettevõtete vahel.

Schönerberger ütleb, et tegelikult pole meie, eurooplaste jaoks oluline USA-ga konkureerida. „Hiina on teel saamaks maailma juhtivaks jõuks ja läheb kümne aastaga Ameerikast mööda,” ütleb ta ja nendib, et Euroopa suur hirm on jääda kolmandaks.

Mida teha, et olla maailma parim koht innovatsiooniks? Schönerbergeri sõnul on väga vaja ettevõtlust toetavat kultuuri ja suhtumist.

EMT JA SPOTIFY SÕLMISID EKSKLUSIIVSE KOOSTÖÖLEPPE

Maaailma populaarseim legaalse muusika striimimise teenus Spotify jõuab peatselt EMT klientidele. Alates juulikuust on EMT klientidel võimalik liituda pakumise- ga, mis võimaldab kuulata oma

lemmikuid arvuti, mobiiltelefoni või tahvelarvuti vahendusel igal ajal ja igal pool. Eesti muusika- ja telekommunikatsiooniturul on nimetatud teenuse näol tegemist täiesti uude lahendusega. **EPL**

TRENNISEADMED ON NUTIKELLADEST MENUKAMAD

Uuringufirma ABI Research eksperdid teatasid, et nutikellad on trenni tegevate tarbijate jaoks alles täiesti avastamata maa. Nutikelladest neli korda rohkem müüdi selle aasta esimeses

kvartalis hoopis erinevaid füüsilist aktiivsust mõõtvaid seadmeid, näiteks Fitbiti randmevõru. Kuid ka nende müügihulk kokku oli ainult 2,35 miljonit. **ABI Research**

Videomängude trend on avatud maastiku mängud

Kuidas saada ülevaade kõigist nimekamatest videomängudest, mis järgmise aasta või pooleteise jooksul ilmuvad? Jälgi seda, mis toimus mängumessil Electronic Entertainment Expo.

Arvustus

Lauri Jürisoo
mängur

E3 toimus USA-s Los Angeleses 10.–12. juunil. See on nimekaim ja mõjukaim mängumess, kuhu tavaliselt ei lasta, aga kus osaleb kümneid tuhandeid mänguäri- ga seotud isikuid. Tänavu osales neid 48 900 (1,3% rohkem kui mullu).

See artikkel suudaks mahutada heal juhul kümnendiku E3-l tutvustatud paljulubavaid mängu, nii et keskendun pigem kolmele. Need kuuluvad tänavuste staaride sekka ja lähevad ka mulle endale väga korda. Kõik kolm pakuvad juhtumisi sama tüüpi elamust: seik-

lust/rollimängu avatud maailmas (täpne liigitus on suuresti maitse asi). See on praegu suur trend ja tähendab, et kitsaste piiritletud keskkondade asemel saab päris suurel mängualal ringi liikuda ja ise paljude tegevuste hulgast meelepäraseid valida. ●

Assassin's Creed: Unity

● **Ilmub:** oktoobri lõpus
● **Platvormid:** PlayStation 4, Xbox One, Windows PC

„Assassin's Creed” on vaimustav. Ubisoft suudab seda sarja igal aastal uue väljalaskega täiendada, oma töö eest palju kiita saada ja alati miljonide koopiapiaid müüa.

Hoolimata sellest, et väljalasked on põhilises üsna sarnased, on tulemus nii kaasakiskuv ja sõltuvust tekitav, et proovijatel ei saa kuidagi küllalt.

„Unity” toimub Prantsusmaal, 18. sajandi lõpu suure revolutsiooni ajal. Põhiuuen- dused on pigem tehnilised kui sisulised: võimalused mitmekesi koostöös mõllata, korraga mitme vastasega võidelda ning senistest palju suure-

mates rahvamassides liikuda (sadade asemel isegi tuhandetes) ja seal oma valgustkartvaid assassini-asju ajada.

„Unity” on loodud uue põlvkonna mänguseadmeid silmas pidades, mis tekitab hirmu, et arvutivariant pole prioriteet ega lippa ladusalt (nagu hiljutine „Watch Dogs”). Aga alati võib loota, et ilmumisaeg lükatakse veidi edasi, kui soovitud kvaliteeti ei saavutata, vähemalt arvuti jaoks. ●

Tom Clancy's The Division

● **Ilmub:** 2015
● **Platvormid:** PlayStation 4, Xbox One, Windows PC

„The Divisioni” senised promoklipid on selle postapokaliptilise saaga paljude jaoks hoobilt oodatuks muutnud. Ei maksa aga unustada, et vajalik raamistik on paigas, aga tege-

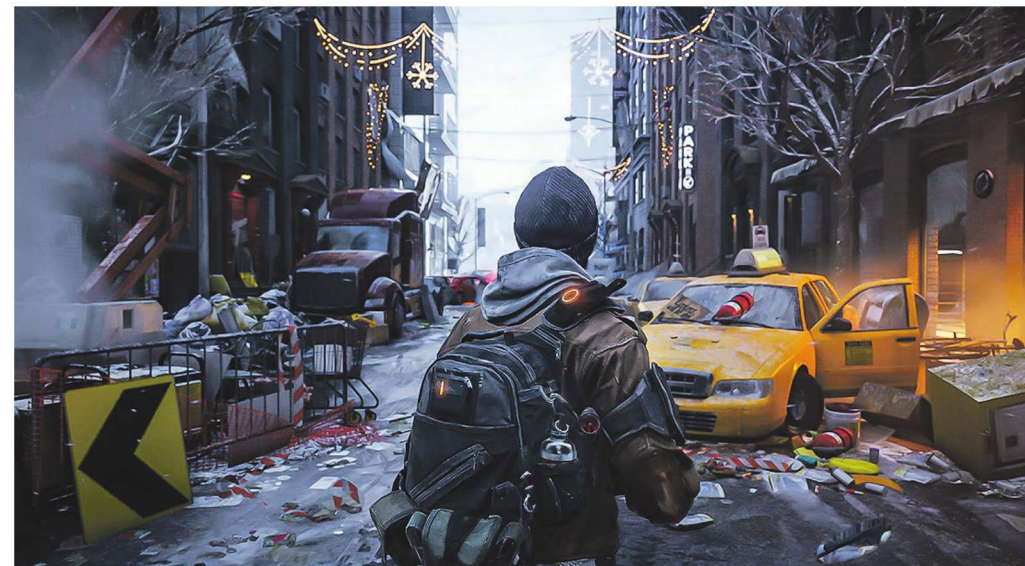
liku sisu loomine alles algas. Keegi ei tea veel, kuidas asi kokkuvõttes laabub.

Mäng toimub kaosesse langenud tuleviku-USA-s, kus relvastatud rühmad (sh sina ise) püüavad hoida tavaühiskonda täielikult kokku varisemast.

Senise info põhjal jääb segaseks, millist mängu- elamust üldse oodata. Tom Clancy nimi viitab taktikalisele märulile (niisama hurraaga vastastele peale ei mak-

sa lennata) ning autorid kiidavad maailma avatust ja kuidas seal pidevalt isegi sama lähene- mise puhul eri olukordi tekib.

Segane on aga võrguosa olemus, mille kohta on viidatud, et teised mängijad saavad liituda ja kaasa teha. Pakun, et „The Division” sarnaneb lõpuks ülesehituse poolest Far Cry 3-ga ja võrguosa poolest „Watch Dogsiga” (koostöö sinu sessiooniga liitujatega või pead neid hoopis kahjutuks tegema). ●

The Legend of Zelda

● **Ilmub:** 2015
● **Platvorm:** Wii U

Milline oleks maailm, kus Nintendo ei keskenduks jonnakalt oma konsoolide tootmisele või pakuks oma mängusarju ka teistele platvormidele? Praegune tasapisi marginaalseks tegijaks taandumine ei saa hästi lõppeda, nii et peagi võime vastust ise näha.

Ent tänavune E3 tegi Nintendo mainele kahtlemata palju head, sest firma näitas palju oma suurte rahvale- mikute puhul, Mariost Star

Foxini, midagi uut – kõik muudugi mõeldud Wii U-le. Eriti kõva sõna oli avatud maailmal põhinev „Zelda”, millest esitlusel viibinud räägivad ülivõrre- tes ja mida oodati tegelikult juba ammu (Wii U väljalase on põhiliinis ikkagi juba 18.). „The Legend of Zelda” on olnud ala-

ti üks armastatumaid Nintendo mängusarju. Raske uskuda, et nad suudaksid selle kuidagi ära rikkuda. Avatud maailma loomine on siiski keerukas, eeskujulikult pole sellega hakkama saanud keegi. Loodame siis, et Suur N on esimene, kes saab! ●

„Unity” on loodud eelkõige uue põlvkonna mänguseadmeid silmas pidades.

„The Legend of Zelda” on olnud üks armastatumaid Nintendo mängusarju.

E3 2014: suurim pettumus oli Nintendo hinnapoliitika

E3 2014 oli nii sündmusterohke, et suurim pettumus oli konkreetse mängu asemel pigem tööik, et Nintendo ei taha veel Wii U hinda alandada, kuigi seade on igas mõttes pettumuse valmistanud.

Nintendo esindajad loodavad kahtlemata, et E3 muljet avaldavad esitlused muudavad Wii U ka hinda alandamata atraktiivsemaks. Paljud nende tuntud sarjad jõuavad ju aasta-poolteise jooksul just Wii U-le.

Suure N-i tõsiasustajatele võib hiline vigade parandus tõesti moka-mööda olla, aga enamik mängumaane on ilmselt tähelepanu ammu mujale pööranud. Kõik pole veel raatsinud osta isegi PS4 või Xbox One'i (mis on tänu Kinecti kadumisele tundvalt odavnenud)...

Saame näha, kas nn avatud maailmas Zelda suudab Nintendo allakäigu peatada. Väga halb, kui nad seda lubatud ajaks (2015. aasta jooksul) valmis ei saa.

AMAZON TEEB OMA NUTITELEFONI

Amazon esitleb sel nädalal avalikkusele oma esimest nutitelefoni. Seni paljastatud detailide ja info põhjal on selle kõige uuenduslikum omadus näidata kolmemõõtmelisi kujutisi ilma, et inimene

peaks kandma 3D-prille. Peale teistest telefonidest eristumise aitaks see edendada Amazoni e-kaubamaja, kus müügil olevat kaupaa saaks inimene telefonist kolmemõõtmeliselt vaadata. **The Verge**

TESLA ANDIS OMA PATENDID VABAKS

Elektriautosid tootva firma Tesla juht Elon Musk teatas, et firma annab kõik oma patenteeritud tehnoloogiad vabakasutusse, lootes nii edendada elektriautode tehnoloogiate levikut

ja omaksvõttu turul. Teslale on eduks vaja, et areneks suurem elektriautotööstus, kuid olemasolevad autotootjad ei ole eriti huvitatud sellesse investeerimast. **Tesla**

UUSI RAKENDUSI

Skype tiksuh edasi

- **Nimi:** Skype
- **Platvorm:** iPhone, Android
- **Hind:** tasuta

Skype on midagi nii uue ja moodsa Eestiga seotut, et isegi mõnes Euroopa linnas kohatud võõras inimene teab öelda: „Olete Eestist? Ah jaa, teie tegite Skype'i.” Pole kahtlust, et Skype on Eesti tehnoloogia-sektorit ja ehk isegi kogu ühiskonda rohkem mõjutanud kui ükski teine ettevõtte.

Selle kõige kõrval ei maksa unustada, et Skype on Microsofti portfelli toode, mis elab ja areneb edasi. Äsja saigi Microsoft valmis Skype'i uue versiooni mobiilile ja mobiiltelefon on tänapäeval muudugi tähtsaim platvorm.

iPhone'ile mõeldud uue Skype'i puhul on ekstratähelepanu pööratud kujundusele – kaunistametele menüüdele, sujuvamatele animatsioonide-

le ja lakoonilisemale üldmuljele. Skype'i arendajad lubavad, et uues versioonis on parandatud ka üks kõige valusam viga, mida programm on pakkunud. Nimelt sünkroniseerib Skype nüüd loetud ja lugemata sõnumeid töökindlalt üle erinevate seadmete. Saate töölaual taga Skype'i sõnumi, loete selle läbi ja see polegi enam telefonis märgitud kui „uus sõnum”. See on „tõeline innovatsioon”, nagu kasutajad Twitteris ironiseerivad.

Palju olulist on ka puudu. Kokkuvõttes paneb see inimesed teiste kanalite kaudu suhtlema nagu Skype'is. Grupivestlusi peaks olema lihtsam mobiiliäpis alustada, aga kus on nupp, kus saab kõigi grupis osalejatega konverentskõne teha? Skype'ist välja helistamine on endiselt röögatult kalline, näiteks Eesti mobiilivõrku maksab minut üle 20 eurosen-

di, kuigi konkureerivast Viberist saab Eesti mobiiltelefonile helistada paari sendiga.

Vahepeal õrritas Microsoft Skype'i tulevase võimalusega: reaajas häälkõnede tõlge ühest keelest teise. Aga enne kui selle ulmetehnoloogiaga tegeleda, oleks vaja veel põhilised vajadused katta. ●

Google'i tõlge linnatänavatele

- **Nimi:** World Lens
- **Platvorm:** iPhone, Android
- **Hind:** tasuta

World Lens on tegelikult juba tükk aega tagasi välja mõeldud äpp, kuid lõpuks tabas selle arendajaid õnn: Google otsustas paotada oma rahakotirauad ja äpi ära osta. Peale äpiarendajate on see hea uudis ka tavalistele telefonikasutajatele, sest rakendus, mis enne oli tasuta, on nüüd saada-val tasuta.

World Lens sisaldab tehnoloogiat, mida nimetatakse *augmented reality* ehk täiendatud reaalsus. Läbi mobiiltelefoni kaamera saab näha ümbritsevat maailma, kuid äpi sees olev tarkvara muudab seda maailma. Täpsemalt on tegu tõlkeäpiga, mis sobib siltide ühest keelest teise tõlkimiseks. Suunate näiteks Saksamaal telefoni sildile „Eintritt verboten!”

ja saate teada, et inglise keeles on seal kirjas „Entrance forbidden!”.

World Lens sobitab tõlgitud teksti algupärasesse konteksti, mitte ei esita seda tavalisel kujul. Nii näebki telefoniekraanilt vaadates kõiki silte Saksamaal näiteks ingliskeelsena. Praegu toetab äpp Euroopa suuremaid keeli: saksa, inglise, hispaania,

prantsuse, itaalia, portugali ja vene.

Kuigi täiendatud reaalsuse efekt on üllatavalt usutav – ehkki näeb silti teises keeles –, on tõlke kvaliteet ikka Google'i masintõlke tasemel. See tähendab, et tõlgitud ei maksa päris üks ühele võtta, tekstist arusaamiseks on hea lennukam kujutlusvõime. ● *Rakendusi katsetas Hans Lõugas*

Ostes meilt uue Suzuki mootorratta, saate kauba peale ise valida 300 euro väärtuses SPYKE sõiduvarustust!

Way of Life!

M1800R

C1500T

GSX1250F ABS

GSX-R1000

DL1000 ABS

SFV650 ABS

RM-Z250

Võru
Võrumõisa 4a
65605 Võru
Telefon: 782 1959
E-R: 10:00-18:00
L: 10:00-14:00

Tallinn
Reti tee 12
Peetri küla
7531 Rae vald
Telefon: 621 1710
E-R: 10:00-18:00

